

Együttérző szívvel lehet vigaszt és örömet adni

Ünnepi interjú Spányi Antal püspökkel

Nincs olyan nap, amikor ne vehetnénk észre, hogy Isten szeret bennünket. Én elsősorban ezt szeretném megköszönni – vallja Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök. A főpásztorral a november 13-án ünnepelt 70. születésnapja előtt beszélgettünk.

Hogyan emlékszik vissza a gyerekkorára?

– A Józsefvárosban születtem, egyszerű, négygyermekes családba. A szüleimnek is meg kellett küzdeniük mindazzal a nehézséggel, amit az 50-es évek viszonyai jelentettek. Egyfajta kettőség jellemezte az életünket: tudtuk, milyen ellentmondás áll fenn a valós történelem és a rendszer hamissága által közvetített ideológia között. A hitünket a politika brutalitásával szemben megőriztük, magától értetődő volt számunkra, hogy eljártunk a vasárnapi misére. Emlékszem, édesapám többször elvitt olyan szentmisére is, ahol igényesebb szentbeszéd hangzott el. Együtt mentünk halottak napján a Kerepesi temetőbe, ahol az '56-os elesettek sírjait is felkerestük. Normális, teljes életet éltünk annak ellenére, hogy anyagi szempontból igen szerények voltak a lehetőségeink. Abban a házban laktunk, amit még a nagypánk épített.

(Folytatás a 9. oldalon.)

Fotó: Merényi Zita

**A járvány jel:
újra kell
gondolnunk
az életünket**

Beran Ferenc
jegyzete
2. oldal

**A világegyház hírei
a járvány
és a terror idején**

7. oldal

**Nagyobb a szükség,
mint a félelem**

Köszönet a szociális
munkásoknak
a máltaiaktól
11. oldal

Tudatos keresztthordozás egy életen át

Apor Vilmos-émlékkiállítás nyílt Győrben

Apor Vilmos püspök boldoggá avatásának 23. évfordulóján, november 9-én Veres András megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke szentmisét mutatott be a győri Nagyboldogasszony-székesegyházban, majd megnyitotta és megáldotta az évfordulóra kibővített és megújított kiállítást, amely a vértanú főpásztor életét mutatja be.

A tavaszra tervezett jubileumi tárlat építészeti kivitelezése és anyagának összeállítása a járványhelyzet miatt csak a nyári hónapokban tudott megvalósulni. A kiállítás mostanra elkészült, de a pandémia miatt csak a megnyitására és a megáldására volt mód, a közönség a járványügyi rendelkezések értelmében egyelőre nem látogathatja. A megnyitót szűk körben ünnepelték. Cseh Sándor, a Szent László Látogatóközpont igazgatója köszöntötte a jelenlévőket,

köztük Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettest, Sárai-Szabó Kelemen győri bencés perjel, Dejsics Konrádot, a Pannonhalmi Főapátság kulturális igazgatóját, a testvéregyházak kép-

viselőit, a győri Széchenyi István Egyetem vezetőségét, valamint számos közéleti személyiséget.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Lásd, ki vagy és mi a feladatod

Szabadkai püspökké szentelték Slavko Večerin

A vajdasági megyeszékhely Avilai Szent Teréz-székesegyházából november 14-én élő közvetítésen keresztül követték Slavko Večerin szabadkai megyéspüspök felszentelését és beiktatását.

A járványhelyzet miatt hívek nem vehettek részt a szentelési ünnepségen, a vajdasági Pannon RTV azonban közvetítette a szertartást, amelyet latin, horvát és magyar nyelven végeztek.

A főszentelő Német László nagybecskereki megyéspüspök volt, a társszentelők Péntes János nyugalmazott szabadkai megyéspüspök és Džudžar Djura, a bácskertesztúri Szent Miklós Görögkatolikus Eparchia püspöke.

Bevonulással és harangszóval kezdődött a ceremónia. Miután a püspökök elfoglalták a helyüket, felkérték Német Lászlót, a főszentelő püspököt, hogy kezdje el a szertartást. Ezután felolvasták Slavko Večerin kinevezési okmányát.

(Folytatás az 5. oldalon.)

Koronavírus az idősoththonban

Nagy Viktor intézményigazgató:
Két lábbal a földön állva kell az égre nézni

A Magyarok Nagyasszonya Társaság Budapest II. kerületében, a Szerb Antal utcában működteti az Időskorúak Árpád-házi Szent Erzsébet Szociális Otthonát. Az utóbbi időben ebben az intézményben is több koronavírussal fertőzött személyt találtak, mind az ellátottak, mind a dolgozók körében. Nagy Viktor igazgatóval beszélgettünk.

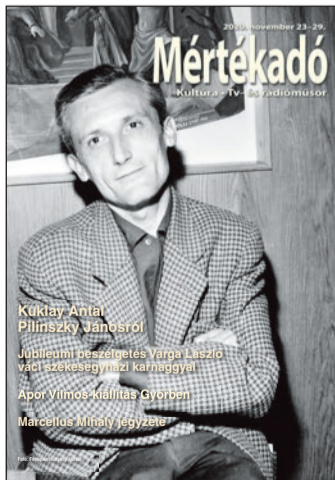
Hány ellátott és hány dolgozó fertőződött meg a vírussal?

– Intézményünkben az engedélyezett ellátotti létszám 104 fő, jelenleg 98-an vagyunk. Az ellátottak közül a jelen állás szerint 15-en Covid-pozitívak. Az 57 munkavállalóból jelenleg 8-an fertőzöttek.

Milyen intézkedéseket tesznek a további fertőzések megelőzésére?

– Az intézményvezetői székben az elődöm Kontra Éva testvér volt, aki mind a mai napig megtisztel azzal, hogy tanácsaival segíti a munkámat. Személye és életútja irányadó példa számomra. Beszélgetéseink során egyszer azt mondta nekem: „Két lábbal a földön állva kell az égbe nézni.” Azóta is gyakran gondolok erre a mondatára, eszembe jut az előttünk álló, illetve a már magunk mögött hagyott kihívásokkal kapcsolatban is. Mindez különösen igaz a Covid-19 elleni védekezési stratégiánk kialakítására. Habár vezetőként elsősorban a megelőzésben hiszek, a járványügyi adatokat figyelemmel kísérve sohasem voltak illúzióim. Számítottam rá, hogy a fertőzés bennünket is elérhet. Különböző terveket dolgoztunk ki a dezinfekció és az izoláció minél hatékonyabbá tételére. Mióta érintettek vagyunk, naponta egyeztetek a kerületi tisztí főorvossal, folyamatosan tájékoztatom őt az intézményünk helyzetéről. Emellett intézményi orvosaink, Marik György és Leitner Péter is folyamatos egészségügyi háttértámogatást nyújtanak számunkra. Egy biztos: a megbetegedéseket hatékonyan kell kezelnünk, és nem szabad pánikba esnünk.

(Folytatás a 11. oldalon.)

Kürtay Antal
Pihinszky Jánosról
Jubileumi beszédet tartott Yara László
váci székesegyházi karmagya
Apor Vilmos-émlékiállítás Győrben
Macedius Mihály jegyzete

ISSN 0133-1205

20047

9 770133 120548

Jézus nem távoli Isten, és nem is tud az lenni

A Szentatya október 28-án folytatta az imáról szóló katekiziseit. Ebben az immár tizenkettedik elmélkedésében Jézust mint az imádság emberét mutatta be. Jézus már földi működésében is a nép tagjaként, a népet képviselve imádkozott, és most az Atyánál is értünk közbenjárva, bennünket képviselve imádkozik. Ferenc pápa teljes katekizisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvérek, jó napot kívánok!

A mai kihallgatáson, ahogy a korábbiakon, én itt maradok (a VI. Pál csarnok pódiumán – a ford.). Nagyon szívesen lemennék, hogy egyesével köszöntsek mindenkit, de meg kell tartanunk a távolságot. Ha lemennék, azonnal összerenglenének, és ez szembe menne azzal az óvatossággal és elővigyázatossággal, amelyet a Covid nevű „hölgygel” szemben tanúsítanunk kell, aki sok kárt okoz nekünk (a Szentatya vélhetőleg azért nevezi hölgynek, asszonyoknak a koronavírust, mert olaszul a fertőzés, illetve a járvány, világjárvány szavak nőneműek – a ford.). Ezért bocsásatok meg, amiért nem megyek le üdvözölni benneteket: innen köszöntelek benneteket, de mindnyájatokat szívemben hordozlak! Ti pedig hordozzátok szívetekben engem, és imádkozzatok értem! Távolról is lehet imádkozni egymásért! Köszönöm megértéseteket!

Az imádságról szóló katekizisek sorában, miután foglalkoztunk az Ószövetséggel, most Jézushoz érkezünk. Jézus imádkozott. Nyilvános működése a Jordán folyóban történő megkeresztelkedésével kezdődik. Az evangélisták egyhangúlag meghatározó jelentőségüként mutatják be ezt az eseményt. Elbeszéli, ahogy az egész nép imádságra gyűlik egybe, és azt is hozzátesszük,

hogy ennek az összegyülekezésnek egyértelműen bűnbánati jellege van (vö. Mk 1,5; Mt 3,8). Az emberek azért mentek Jánoshoz, hogy megkeresztelkedjenek bűneik bocsánatára: ennek tehát bűnbánati jellege, megtéréssjellege van.

Jézus első nyilvános cselekedete tehát az, hogy részt vesz a nép közös imáján, a megkeresztelkedni igyekvő emberek imáján, egy bűnbánati imán, ahol mindenki bűnösnek ismeri el magát. Keresztelő János ezért ellenkezik. Azt mondja: „Nekem van szükségem a te keresztiségre, és te jössz hozzám?” (Mt 3,14) Keresztelő János érti, hogy kicsoda Jézus. Jézus ragaszkodik ahhoz, hogy a Keresztelő megkeresztelje: cselekedete engedelmeskedés az Atya akaratának (Mt 3,15), szolidaritásvállalás emberi létállapotunkkal. Együtt imádkozik Isten népének bűnös tagjaival.

Jól jegyezzük meg: Jézus az Igaz, ő nem bűnös! De le akart ereszkedni hozzánk, bűnösökhöz, és velünk együtt imádkozik, és amikor mi kérjük őt, akkor ő velünk imádkozik; azért lehet velünk, mert a mennyben értünk imádkozik.

Jézus mindig együtt imádkozik népével, mindig együtt imádkozik velünk: mindig! Sosem imádkozunk egyedül, mindig Jézussal együtt imá-

kozunk. Nem marad a folyó túlszélén (Nem mondja azt): „Én igaz vagyok, ti viszont bűnösök” –, hogy jelezze máságot és az engedetlen néptől való távolságát, hanem ugyanúgy a megtisztulás vízébe meríti lábát. Úgy viselkedik, mint egy bűnös. És ez Isten nagysága, aki elküldte Fiát: ő pedig kiürítette magát, és úgy jelent meg, mint egy bűnös.

Jézus nem egy távoli Isten, és nem tud az lenni! A megtestesülés teljes egészében és emberileg elképzelhetetlen módon feltárta őt.

Amikor tehát Jézus elkezdte küldetését, bűnbánó emberek sorának élére áll, mintegy magára vállalja, hogy rést üt, amelyen keresztül őtáná mindnyájan bátran átmehe-tünk. Az út nehéz, a haladás akadályba ütközik, ő azonban megy, és utat tör. A *Katolikus Egyház katekizmus*a kifejti, hogy ez az idők teljességének újdonsága. Azt mondja: „A gyermeki imádságot, melyet gyermekeiktől az Atya várt, végre az egyszülött Fiú megéli ember-

ségében, az emberekkel együtt és az emberekért” (KEK 2599.). Jézus velünk imádkozik. Vessük ezt elménkbe és szívünkbe: Jézus velünk imádkozik!

Azon a napon a Jordán folyó partján ott van az egész emberiség, kimondatlan, imádságos vágyakkal. Mindenekelőtt a bűnösök népe van jelen: akik azt hitték, hogy Isten nem tudja őket szeretni, akik nem merték átlépni a templom küszöbét, akik nem imádkoztak, mert nem érezték magukat méltónak. Jézus mindenkiért jött, őértük is, és pontosan azzal kezd, hogy csatlakozik hozzánk, vezetjük le.

Főleg Lukács evangéliuma emeli ki Jézus megkeresztelkedésének imádságos légkört: „Az egész nép megkeresztelkedése során Jézus is megkeresztelkedett, s ezután, miközben imádkozott, megnyílt az ég” (Lk 3,21). Miközben imádkozik, Jézus megnyitja a menny ajtaját, és azon a résen keresztül a Szentlélek leszáll. Fentről pedig egy hang hirdeti a döbbenetes igazságot: „Te

vagy az én szeretett Fiam, benned gyönyörködöm” (Lk 3,22). Ez az egyszerű mondat mérhetetlen kincset rejt magában: megsejtet valamit Jézus misztériumából és szüntelenül az Atya felé fordított szívéből. Az élet és az elítélésére törő világ örvényében, a legnehezebb és legszomorúbb helyzetekben is, melyeket el kell majd viselnie, akkor is, amikor azt tapasztalja, hogy nincs hová lehajtania fejét (vö. Mt 8,20), akkor is, amikor elszabadul körülötte a gyűlölet és az üldözés, Jézus sosincs menedéket nyújtó otthon nélkül: örökké az Atyában lakozik.

Itt van Jézus imájának egyedülálló nagysága: a Szentlélek birtokba veszi személyét, és az Atya hangja tanúsítja, hogy ő a szeretett, ő a Fiú, akiben az Atya teljes mértékben visszatükröződik.

Jézusnak ez az imája, mely a Jordán folyó partján teljesen személyes – és ilyen lesz egész földi életében –, pünkösdkor kegyelemből a Krisztusban megkeresztelt összes ember imájává válik. Ő maga szerezte meg nekünk ezt az ajándékot, és arra hív bennünket, hogy úgy imádkozzunk, ahogyan ő imádkozott.

Ezért, amikor egy este imádkozni szeretnénk, de erőtlenné és üresnek érezzük magunkat, ha úgy tűnik, hogy egész életünk hasztalan volt, akkor, abban a pillanatban esedezünk, hogy Jézus imája legyen a miénk is! „Ma nem tudok imádkozni, nem tudom, mit tegyek: nincs kedvem hozzá, méltatlan vagyok.” Abban a pillanatban rá kell bízunk magunkat, hogy imádkozzon értünk. Ő abban

a pillanatban az Atya színe előtt van, és értünk imádkozik, ő a közbenjáró; mutatja sebeit az Atyának, értünk!

Bízunk ebben! Ha bízunk, akkor az égből hangot hallunk majd, mely erősebb a magunk nyomorúságából felszállónál, halljuk majd, hogy ez a hang gyengédebb szavakat suttog a fülünkbe: „Te Isten szeretettje vagy, Isten gyermeke vagy, a mennyi Atya öröme vagy!” Pontosan értünk, mindnyájunkért hangzik az Atya szava: akkor is, ha mindenki elutasítana bennünket, ha a legmocskosabb bűnösök lennénk is. Jézus nem önmegeért merült alá a Jordán vizébe, hanem mindnyájunkért! Isten egész népe vonult a Jordánhoz, hogy imádkozzon, hogy bocsánatot kérjen, hogy részesedjen a bűnbánat keresztiségében. És ahogy az a teológus mondja, „mezítelen lélekkel és mezítelb” mentek a Jordánhoz (utalás *Mario Gravin*a *Dio è nudo – Isten mezítelen* – című költeményére, mely az *A piedi nudi – Meztelb*, Effatá Kiadó, Cantalupa 2012 – című kötetben jelent meg – a ford.). Ez az alázat. Az imához alázat kell. Megnyitotta az eget, ahogy Mózes szétválasztotta a Vörös-tengert, hogy mindnyájan átmehe-sünk mögötte. Jézus saját imáját ajándékozta nekünk, mely az ő Atyával való szeretetpárbeszéde. A Szentháromság magjaként adta nekünk, mely gyökeret akar verni a szívünkben. Fogadjuk be! Fogadjuk be ezt az ajándékot, az ima ajándékát! Mindig övele! Így nem hibázhatunk!

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

A járvány jel: újra kell gondolnunk az életünket

Bizonyára jól emlékszünk még rá, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ez év március 17-én közleményt adott ki, melyben elrendeli, hogy a terjedő járvány ellenére nagyböjt 4. vasárnapjától a plébániák ne zárják be a templomokat, de nyilvános szentmiséket nem szabad bemutatni. A közlemény felhívta a figyelmet arra is, hogy mivel az Eucharisztia a keresztény élet középpontja, ezért a papok hívek nélkül mutassanak be szentmisét, a hívek pedig otthonról lelkileg kapcsolódjanak be a szent cselekményekbe. Voltak, akik egyetértettek azzal, hogy rendkívüli intézkedésekre szükség van, mégis úgy vélekedtek, hogy a fertőzött betegek számára éppen az Úrral való találkozás, az Eucharisztia vétele adhatja testi gyógyulást.

Az *Új Ember* az egyik tavaszi számában válaszolt ezekre a vélekedésekre, és rámutatott: nincs Jézustól kapott ígéretünk, sem teljes bizonyosságunk azzal kapcsolatban, hogy Isten természetfölötti ereje, kegyelme egy-egy adott esetben biztosan hatással lesz az anyagvilág belső törvényeire, így például a járvány során megfertőzött ember testi gyógyulására. Emiatt nem szabad megengedni, hogy egy

fertőzött ember a gyógyulás vágyával templomba menjen. Hitünk egyik fontos támasza természetesen továbbra is az, hogy Jézus gyógyította a testi betegséget, az apostolok is gyógyítottak, és az Egyház üdvösségtörténetében is történnek gyógyulások. Ám a kívánt gyógyulás reményében önmagunk és mások egészségét nem szabad kockáztatnunk. Ez egyfajta vakmerő bizakodás lenne.

A járvány erejének gyengülésével ez a vita elcsönvedett, ám újra felütötte a fejét az elmúlt hetekben, amikor a vírus ismét támadni kezdett, sokkal nagyobb erővel, mint korábban. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia foglalkozott a helyzettel, és november 9-én közleményt adott ki, amely megerősíti, hogy a templomok legyenek nyitva, és „szentmisék is tarthatók (...) úgy (...), hogy a hatósági eljárás korlátozásokkal összhangban maradjanak”. A közlemény ezután azt is hangsúlyozza, hogy ha a szentmisén való részvétel „valaki számára súlyos okból lehetetlenné válik”, akkor „igen ajánlatos, hogy helyette töltsön kellő időt imádsággal – a Szentírás olvasásával, zsolozsma végzésével vagy más imával, elmélkedéssel – egyénileg vagy a családban”.

Ha valaki a két közleményt egymás mellé helyezi és összehasonlítja, az a gondolata támadhat, hogy a konferencia megváltoztatta a korábbi fel-

”

Ha a világban elsősorban a gazdasági eredmények számítanak, és nem az Isten képmására teremtett ember, aki a gazdaságot építi; ha az emberre csupán úgy tekintenek, mint a fogyasztói társadalom egyik tényezőjére; ha világszerte azt a képzetet próbálják megerősíteni, hogy a tudomány majd megoldja az ember egyéni problémáit, akkor a világ rossz irányban halad

fogását, vagy a keresztény tanítást értelmezi más-más módon. Biztosak lehetünk benne, hogy az Egyház alapelvei ebben a kérdésben sem változtak. A helyzet, vagy ahogyan az erkölcsológia tanítja, a külső körülmények változtak. Bár a vírus most agresszívebben támad, mint tavasszal, az

egyes emberek és a társadalom most jobban fel van készítve a védekezésre. Nagy hibát követnénk el akkor, ha a rendelkezést csak a gyakorlat, vagyis a nagyobb biztonság lehetőségének oldaláról közelítenénk meg. A rendelkezés a személyes hit elmélyítésére buzdít, amit a templomi szentmisén való részvétel – mint kegyelmi életünk csúcsa és forrása – nagyban előmozdíthat. De a hitünk a templomon kívül is gazdagodhat. A Szentírás olvasása, a zsolozsma végzése, a közös otthoni imádság ugyanis szintén a személyes hit elmélyülését szolgálhatja, eredményezheti.

A Szentírás tanítása szerint a személyes hit kifejezése a testi és a lelki gyógyulás alapfeltétele. Jézus akkor gyógyított, ha személyesen a beteg volt az annak környezetében élők kifejezték a hitüket. A Jézus természetfölötti erejébe vetett hit nyilvánul meg például a jerikói vak kiáltásában: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam” (Mk 10,48); Jákob kútjánál a samarai asszony lelkéből feltörő sóhajban: „Uram, add nekem azt a vizet” (Jn 4,15), vagy az inasakatat vivő négy férfi fáradozásában, akik a beteget ahhoz a házhoz vitték, ahol Jézus tanított, és a tetőn át eresztették le elé (Lk

5,19–20). Jézusnak a názáreti zsinagógában történt fellépésével kapcsolatban Márk evangélista ezt a meglepő megjegyzést teszi: „Nem is tudott itt egyetlen csodát sem tenni” (Mk 6,5). Igen, mert a názáretieket a helybéli ács fiával szembeni előítéletük megakadályozta abban, hogy befogadják gyógyító szeretetét.

A járvány terjedése újra felhívja a figyelmünket arra, hogy a hitre nevelés, buzdítás az Egyház egyik legfontosabb feladata. A *katekizis általános direktívuma* ezért tanítja azt, hogy az Istenről szóló beszédnek fel kell tárnia Isten belső titkait. Ez azért igazán nehéz feladat, mert Isten más létrébe tartozik, mégis: a kinyilatkoztatás, a kegyelmi megtapasztalás és az arról szóló tanúságtétel által ez a titok egyre jobban feltárukozhat előttünk. Az erről való tanúságtétel pedig kötelességünk. Találón fogalmaz VI. Pál pápa a II. vatikáni zsinat után kiadott *Evangélii nuntianti* kezdetű apostoli buzdításában: „A mai embert inkább érdeklik a tanúk, mint a tanítók, és ha mégis hallgat a tanítókra, azért teszi, mert ők egyben tanúk is.” Ebben a járvány sújtotta világban különösen nagy jelentőségük, erejük van az ilyen tanúságtételeknek.

A hit elmélyítésével együtt újra kell gondolnunk azt is, hogy a világ jó irányba halad-e, és mi magunk is jó irányba igyekszünk-e. Ha a világban elsősorban a gazdasági eredmények számítanak, és nem az Isten képmására teremtett ember, aki a gazdaságot építi; ha az emberre csupán úgy tekintenek, mint a fogyasztói társadalom egyik tényezőjére; ha világszerte azt a képzetet próbálják megerősíteni, hogy a tudomány majd megoldja az ember egyéni problémáit, és így gyógyírt ad a testi betegségére is, akkor a világ rossz irányban halad. A járvány kitörését és ijesztő terjedését határozott jelként lehet felfogni, amely irányváltoztatást vagy a Szentírás szavaival szólva *megtérést sürget*. Ennek a megtérésnek kiváltságos helyszíne és eszköze, „csúcsa és forrása” a templomi szentmise. De más módokon, egyénileg és családi közösségekben (imában, elmélkedésben) is megvalósulhat. Ajándékba kapott emberi méltóságunkat átélve, az Úr segítségét elfogadva, szeretetteljes lelkülettel, felelősséggel fáradozzunk önmagunk és a világ szeretetben való kiteljesedésért, üdvösségéért.

Beran Ferenc

Tudatos kereszthordozás egy életen át

Apor Vilmos-émlékiállítás nyílt Győrben

(Folytatás az 1. oldalról.)

Veres András püspök megilletődötten fogalmazott: „Arra a főpásztorra emlékezünk, aki az életével szolgált Győr városának és a Győri Egyházmegyének. Ebben a rendkívüli járványhelyzetben ma bizonyos értelemben hasonló körülmények között élünk, mint annak idején Apor Vilmos. Élete a kereszthordozásról szólt. Példája arra hív, hogy mi is úgy éljük meg a Krisztus-követést, mint ő, aki mindenkinek mindene akart lenni.”

A főpásztor a beszédében szólt arról, hogy a kiállítást bejárva Apor püspök életének állomásait követhetjük végig. Ez megmozdítja a szívét-lelkét, ahogyan a kereszútjárás is. A tárlat arra hív, hogy elmélyüljünk abban a lelkületben, amely Apor Vilmost a vértanúsághoz vezette. Az ő példáján is láthatjuk, hogy a vértanúk nem fatális véletlenek, nem gyilkosságok áldozatai, a vértanúság el volt rejtve az életükben. Apor püspök önmagáról megfelekedve és lemondva, oly módon volt jelen az embertársai között, hogy amikor elérkezett a pillanat, készen állt rá, hogy a puskacsó előtt az övéért áldozza az életét. Vértanúsága minket, utódokat is arra hív, hogy legyünk készek az emberség, az emberszeretet útját járni, amelyre Krisztus mindnyájunkat meghívott.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes arról beszélt, hogy Apor Vilmos életútja példaként áll előttünk, és nagy szükségünk van rá a mai világrontással szemben. Apornak volt bátorsága menteni az üldözötteket a náci elől, és volt erkölcsi alapja ahhoz is, hogy kiálljon az orosz katona fegyvere elé. A legsötétebb időkben, a náci és a bolsevik vézskorszakban is világítani tudott, mert életében a keresztény szeretet útján járt. Semjén Zsolt *Pilinszky Jánost* idézte: „Mindaz, ami itt történt, botrány, amennyiben megtörténhetett, és kivétel nélkül szent, amennyiben megtörtént.” Botrány, hogy a népiítés, az üldözés eluralkodhatott. Botrány, hogy megöltek egy püspököt. De szent, ami történt, mert egy ember az életét adta

a hitéért, az üldözöttekért. Ma tanúi lehetünk annak, hogy ezek az üldözö, népiítő rendszerek a „történelem szemétdombjára” kerültek, és még azok is megtagadják őket, akik egykor a híveik voltak. Apor Vilmost pedig oltárra emelve tiszteljük, és példája útmutatást ad nekünk.

A Boldog Apor Vilmosra való emlékezés szentmisével folytatódott. A liturgia főcelebránsa Veres András megyéspüspök volt, szónoka *Lukácsi Zoltán* győr-szigeti plébános, a győri székeskáptalan mesterkanonoka, egyháztörté-

nete középpontjába. Ezek a megnyilatkozásai még egy olyan korban születtek, amit boldog békeidőként írunk le. Joggal nevezhetjük így az 1900-as éveket, hiszen akkoriban biztonság, stabilitás, vi-

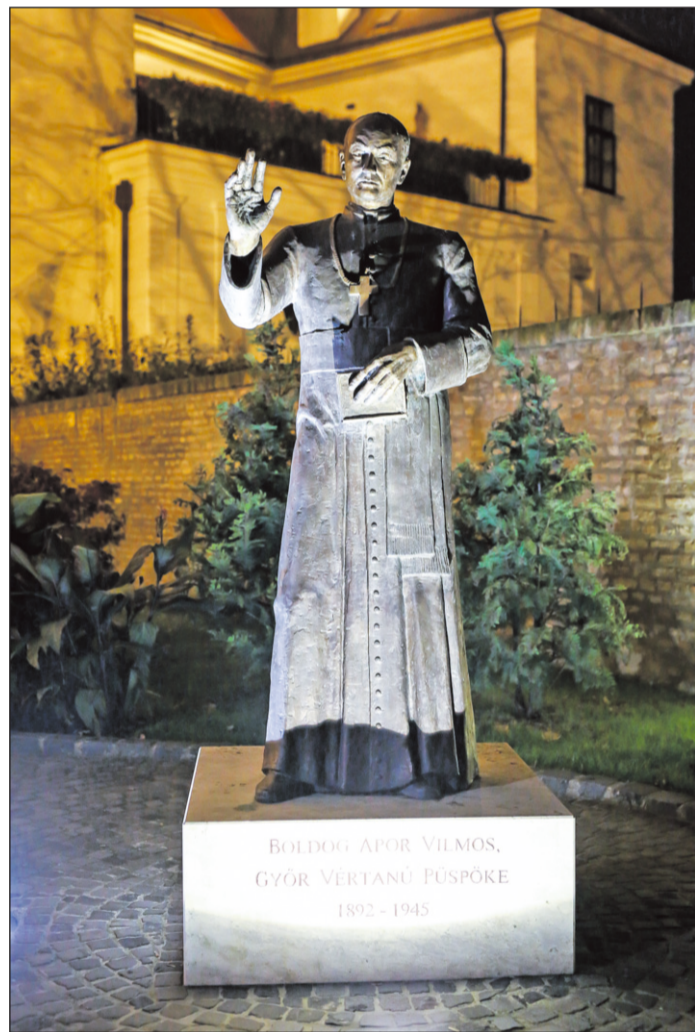
származott. Gondtalan, békés, kiszámítható és magasra ívelő pályára számíthatott, amelyet osztatlan társadalmi megbecsülés övez majd. Ő azonban – amint az imént idézett két megszólalása is mutatja –, azal a tudattal lépett a papi pályára, hogy az a vértanúsághoz fog vezetni, holott akkoriban még senki nem sejtette, milyen erők szabadulnak el majd a következő évtizedekben. Ő tudta, hogy az élete kereszthordozás lesz – fogalmazott a beszédében Lukácsi Zoltán.

Hinnünk kellene az eleve elrendelésben? – tette föl a kérdést a szónok. – Nem, mi abban hiszünk, hogy szabad és felelősségteljes döntéseink vihetnek ennyire közel Krisztushoz, az üdvösséghez. Apor Vilmos nem a háború szerencsétlen áldozata volt, hanem vértanú, akit a tudatos döntései vezettek el a vértanúsághoz, nem pedig a véletlenek összjátéka. Szolgálatát mindig arra irányult, hogy a kereszt erejével megfékezze a hatalmasok önkényét és a gyengéket megerősítse.

Lukácsi Zoltán példákval igazolta megállapítását. Beszélt a gyulai plébánosról, aki 1919-ben, a Tanácsköztársaság alatt bátran kiállt a halálraítéltek mellett, és ugyanilyen erélyesen lépett föl akkor is, amikor a román megszállás idején fordult a kocka, és az addigi üldözökből lettek az üldözöttek. Később bújtatta, mentette a zsidókat, a német és a nyilas vezetőkkel szemben is védelmébe vette a kiszolgáltatottakat, és nyíltan megfogalmazta, hogy *Horthy Istvánt* nem

tartja alkalmasnak az ország vezetésére.

Apor Vilmos, ha kellett, bátran szembe tudott szállni a hatalom képviselőivel, és mindig a bajbajutottat segítette. Kiállt azok mellett az értékek

sá szentelésekor. A papi jelmondatául választott idézet – „A kereszt erősíti a gyengét és szelídíti az erőset” – ugyan csak a kereszthordozást állítja

szonlagos anyagi jólét és kulturális fejlődés jellemezte a még egységes történelmi Magyarország életét. Apor Vilmos ősi nemesi családból

mellett, melyek Európát Európává, Magyarországot Magyarországgá tették. „Ma békében, jólétben élünk. De a környezetünket figyelve aggasztó jeleket láthatunk. Fordulhat úgy a világ, hogy minden a feje tetejére áll, és eddigi értékrendünk üldözendővé válik. Merítsünk erőt Krisztus keresztjéből, hogy tanulással, munkával, az értékek őrzésével és továbbadásával mi is elkötelezzük magunkat az ember és az igazság mellett” – fogalmazott a szónok.

A szentmise után a Hérderváry-kápolna gótikus terében, ahol *Szent László* király hermájával szemben nyugszik Apor Vilmos, elhelyezték az emlékezés virágait, és imád-

koztak a vértanú püspök szentté avatásáért.

Az ünnepen zenei szolgálatot végzett *Baross Loretta* énekművész, *Ruppert István* Liszt Ferenc-díjas orgonaművész, valamint a Brenner János Hit tudományi Főiskola énekkara.

Mivel a kiállítást csak a meghívottak szűk köre járhatja be, ezért *Kiss Tamás*, a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár igazgatója rövid vetített képes ismertetőt tartott a tárlatról, *Nagy Ferenc* zeneszerző pedig bemutatta az erre az alkalomra komponált, *A jó Pásztor* című zeneművét.

A kiállítás első része Apor Vilmos születését, családjának és neveltetésének történetét, majd a gyulai lelkipásztori éveket dolgozza fel. Nagy hangsúlyt kap a főpap II. világháború alatti tevékenysége, a zsidóság mentésére tett erőfeszítései és az ostrom alá fe-

rült Győrben végzett szolgálata.

A tárlat anyaga a korábbi kiállításához képest kibővült, gazdagodott és eszközrendszereben megújult. A narráció, a fény- és a hanghatások, a korabeli fényképek és filmfelvételek segítségével az életút bemutatása teljesebb lett. A kiállításról részletes ismertető olvasható lapszámunk *Mértékadó* című mellékletében.

(A kiállítás a járványügyi rendelkezések értelmében jelenleg nem látogatható. Az újraindítás időpontjáról a Győri Egyházmegye a későbbiekben tájékoztatást ad.)

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A Zala megyei Türrén látogatóközpont és majorság épül a premontrei templom szomszédságában. A létesítmény alapkövét november 10-én helyezte el *Fazakas Zoltán Márton* csornai premontrei apát, *Fülek Zsolt* helyettes államtitkár, *Nagy Ferenc* helyi polgármester, *Bakucz András* tervező és *Cserép Krisztián* türréi diák. Az esemény egyúttal bokrétaünnep volt: a templom tornyára felkerült a megáldott kereszt.

A türréi premontrei apátság épületegyüttes felújítása abba a szakaszába lépett, amikor főlhelyezhették a templomtorny csúcsára a megújított aranyozott fémkeresztet. A tornyok rekonstrukciója lényegében már befejeződött.

Fazakas Zoltán Márton premontrei apát, a község

lelkipásztori szolgálatát ellátó csornai premontreiek előjárója a karthauzi szerzetesek jelmondatát idézte beszédében: „Stat crux, dum volvitur orbis.” Azaz: Áll a kereszt, míg a világ forog. Mai világunkban különösen szükségünk van a keresztre mint vonatkoztatási pontra, amely napjainkban is egyszerre botránykő és üdvösségünk záloga” – mondta az apát.

Ezután megáldották, majd a premontrei szerzetesek énekétől kísérve egy daru segítségével a helyére emelték a

Bokrétaünnep és további fejlesztések Türrén

keresztet, hogy Krisztus halálának és feltámadásának dicsőségét hirdesse a vidék számára.

A felújításhoz támogatást nyújtó magyar kormány nevében *Fülek Zsolt* építészeti, építésügyi és örökségvédelmi helyettes államtitkár mondott köszönetet a premontreiek országépítő lelki, szellemi és kulturális tevékenységéért.

Az ünnepi beszéd után *Fazakas Márton*, *Fülek Zsolt*, *Nagy Ferenc*, *Bakucz András* és *Cserép Krisztián* ünnepélyesen elhelyezték a premontrei templom szomszédságá-

ban épülő látogatóközpont és majorság alapkövét.

Márton apát maga is felmászott a templom harminché méter magas tornyába, hogy a kereszt belsejében elhelyezze az időkapszulát, amely lenyomatot őriz az utókor számára a jelenünkből. A kereszt belsejébe néhány újság, pénzérmék, a megáldás dokumentációja, valamint egy csoportkép került a csornai premontrei szerzetesekről.

A csornai premontreiekkel együtt ünnepeltek a gödöllői közösség tagjai, a sümei ferencesek, egyházmegyes pap testvérek, valamint bencés szerzetesek Győrből és Tihanyból.

Forrás: Csornai Premontrei Apátság
Fotó: ODPictures Art Studio

A BIBLIA ÜZENETE

A kezdet és a vég

Mt 25,31–46

Milyen érzések töltönek el bennünket, amikor a világ végére gondolunk? Bizonyosan van, aki félelemmel gondol rá, és olyan is akad, akinek még soha nem jutott eszébe ez a kérdés, hiszen „megvan a mának a maga baja”. Némelyek pedig akár örömmel várják a Jézussal való találkozást, az utolsó időket.

De benned, kedves testvér, aki most ezeket a sorokat olvasod, milyen érzések vannak a világ végével kapcsolatosan? Nem árt néha gondolni erre, és nem csak most, az egyházi év utolsó napján, Krisztus Király vasárnapján.

Nap mint nap hallunk mások hirtelen haláláról, tragikus balesetekről, akár az ismerőseink, rokonaink körében is. Elgondolkodunk ezeken az eseteken, beszélünk róluk, megrendülünk, de aztán túltesszük magunkat mind ezen, hiszen mégsem velünk történt. Pedig mi sem vagyunk kivételek.

Nem emlékszünk arra, hogyan születünk meg, hiszen nincs erről saját emlékképünk, tudatos tapasztalatunk. Ugyanígy az életünk vége is ismeretlen számunkra, nem beszélve a világ végéről. Hol leszünk majd akkor? Talán a Szegec felé vezető úton, esetleg egy öregotthonban vagy éppen kórházban, ahol a hozzátartozóink közül senki sem fog látni bennünket halálunkkor. Nem tudjuk, hogyan és mikor lesz mindez. Senki nem látta a saját temetését, fogalma sincs arról, hogyan fog lezajlani.

A kezdet és a vég ismerete nélkül léteünk. Valahogyan befejeződik az egyéni életünk, és elérkezik majd a világ vége is. Egy, ami bizonyos: az irgalmas Isten számotart személy szerint minden egyes embert és az időnkét is. „Íme, magam keresem meg juhaimat, és magam ügyelek rájuk. Amint a pásztor szemlét

tart nyája fölött, amikor elszéledt juhait között van, én is szemlét tartok juhaim fölött, amelyek azon a napon szétszóródtak.” (Ez 34,11–12)

Ha az életünk végére gondolok, hosszú utazás jut eszembe, ahogy a vonaton robogunk a kifizűzött cél felé. Vásárolunk egy újságot a pályaudvaron, esetleg iszunk még egy kávét, majd beülünk a szép vonatba.

Amikor fiatal voltam, gyerekként gyorsan teltek a napok, tele voltam álmokkal, és a szüleim gondoskodtak rólam. Kezdetben ilyen a vonat is, kényelmes, kellemes. De amikor elérkezik az ötödik, hatodik óra, már kezd zsidbadni a lábunk, és alig várjuk, hogy célba érjünk. Életünkben is egy idő után gyarapodnak a nehézségek, a fájdalmak, betegségek. De egészen másként utazik az, aki tudja, hogy a központi pályaudvaron valaki várja majd. Sokkal gyorsabban telik az utazás, ha érzelmi- leg érintettek vagyunk a célállomás elérésében. Valaki vár, és már annyira szeretném, hogy meglássam őt a peronon!

Útközben néha telefonálok neki: „Figyelj, ugye ott leszel? Igen? Vársz majd?”

Életünk útján mi is telefonálunk Jézusnak, amikor imádkozunk, amikor szentmisén vagyunk, a Szentírás lapjait forgatjuk vagy éppen megfogjuk a kezét annak, akinek szüksége van rá.

Jézus, ugye vársz a központi pályaudvaron? Ott leszel? Megismersz? Akkor is várj meg, ha kések kicsit! Hiszen: „Jóságod és irgalmad nyomon követ, életemnek minden napján.

Otthonom lesz az Isten háza, mindörökké, szünet nélkül.” (Zsolt 23,6)

Bátor Botond OSPPE

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Keresztény hivatásunk

A pünkösdi utáni 25. vasárnapon egész életünkre szóló eligazítást kapunk a szentírási tanításból. Olyan leckét, amely nem csak általánosan érvényes, hanem egészen gyakorlati módon mutatja meg, hogyan kell kereszténynek lennünk. Az irgalmas szamaritánus példabeszéde az egyik legszebb történet az evangéliumból (Lk 10,25–37). A szépségén túl azonban számunkra a legfontosabb a zárlata és a tanulsága, amit Jézus így fogalmaz meg: „Menj, és tégy te is hasonlóképpen.” Igen, az irgalmas szeretet gyakorlása keresztény hivatásunk lényegéhez tartozik. Ezt Szent Pál apostol részletezi tovább számunkra az apostoli szakaszban (Ef 4,1–7).

Mindenekelőtt egy felszólítás: „Éljetek méltón ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok” (Ef 4,1). Igen, már anyánk méhében megkaptuk keresztény hivatásunkat, amit aztán értelmünk kinyílásával tudatosan elfogadtunk, most pedig napról napra egyre jobban igyekszünk kibontakoztatni, hogy „méltóan élhessünk” keresztényként. S milyen jó, hogy az apostol részletezi is nekünk, hogyan tegyük ezt. Teljes alázatban: vagyis önzetlenséggel. Szelidségben: a mások iránti jóságban és jóakarásban. Türelemben: az élet nehézségeinek elviselésében. A „szelíd és alázatos szívű” Jézus (Mt 11,2) minderre példát mutat nekünk. Ő olyannyira türelmes volt, hogy az életét is odaadta értünk, bűnösökért, illetve a mennyei Atyának való végtelen engedelmségből (Fil 2,8). Élünk hát hozzá méltóan!

Ha ezeket megvalósítottuk, akkor szinte már fölöslegesnek tűnhet számunkra Szent Pál felszólító módban írt figyelmeztetése: „Viseljétek el egymást szeretettel” (Ef 4,2). Inkább kijelentő módban érvényes a másik elviselése. Ám ezzel együtt mindnyájan ismerünk olyan gyermekeket, akik az apró koccanásokat leszámítva igazi testvéri szeretetben nőnek fel. De ismerhetünk olyanokat is, akik képtelenek

elviselni egymást. Arra is láthatunk példát, hogy az ifjúkori lángoló szerelem idővel megfakul, és bizony a házastársak zsörtölődővé válnak. Hát nem érvényes sokszorosan is Pál apostol felszólítása: „Viseljétek el egymást szeretettel”?

S mindezt igazi magasságokba emeli az apostol, amikor arra buzdít, hogy tartsuk fenn „a Lélek egységét” (Ef 4,3). A nagybetűs Lélekét, a Szentlélekét, aki emberi kapcsolataink szeretetében és az Egyház közösségében egyesít bennünket. Ahogyan a liturgiánk fogalmaz: „Szeressük egymást, hogy egyetértőleg valljuk az Atyát, a Fiút és a Szentleket, az egyvalóságú és oszthatatlan Szentháromságot.” Gondviselő Istenünk, „aki mindennek fölött áll, mindent áthat és mindenben benne van” (Ef 4,6), segít, hogy „a béke kötelékével” meg tudjuk ezt valósítani.

Az apostol azzal kezdi a tanítását, hogy éljünk a hivatásunkhoz „méltó módon”. Bizony, nagy feladat ez. Melyik korban nem volt az? Ám manapság talán fontosabb, mint valaha, hogy olyan keresztény életpéldát tudjunk felmutatni, ami mások számára is vonzó, amit érdemes követni. S nem utolsósorban: ami méltó a mi Urunkhoz, Jézus Krisztushoz.

Ivancsó István

NOVEMBER 22., ÉVKÖZI 34.

VASÁRNAP – KRISZTUS, A MINDENSÉG KIRÁLYA (Szent Cecília szűz és vértanú, Cicelle, Célia) – Ez 34,11–12.15–17 (Igazságot teszek a juhok között.) – 1Kor 15,20–26.28 (Krisztus átadja Istennek, az Atyának az uralmat, hogy Isten legyen minden mindenben.) – Mt 25,31–46 (Helyet foglal dicsőséges trónusán, és szétovalasztja őket.) – Zsolozsma: II. zsoltárhét – Énekrend: Ho 232 – ÉE 585, Ho 232 – ÉE 146, Ho 280/B – ÉE 598, Ho 159 – ÉE 141.

NOVEMBER 23., HÉTFŐ – Szent I. Kelemen pápa és vértanú vagy Szent Kolumbán apát emléknappja (Klementina) – Jel 14,1–3.4b–5 – Lk 21,1–4.

NOVEMBER 24., KEDD – Dűng-Lác Szent András és társai, vértanúk emlék-

A hét liturgiája

A év

napja (Emma, Flóra, Virág) – Jel 14,14–19 – Lk 21,5–11.

NOVEMBER 25., SZERDA – Alexandriai Szent Katalin szűz és vértanú emléknappja (Liza) – Jel 15,1–4 – Lk 21,12–19.

NOVEMBER 26., CSÜTÖRTÖK (Virág, Konrád, Leonarda) – Jel 18,1–2.21–23; 19,1–3.9a – Lk 21,20–28.

NOVEMBER 27., PÉNTEK (Amina,

SZENTMISEKOMMENTÁR

A köszöntés

„A Kezdőének elhangzása után a pap, aki a papi széknél áll, és az egész közösség keresztet vet, majd a pap az egybegyűlt közösség köszöntésével figyelmeztet az Úr jelenlétére. Ez a köszöntés és a nép válasza érzékelteti az ünneplésre egybegyűlt Egyház misztériumát. A nép üdvözlése után a pap, a diakonok vagy más szolgálattevő igen röviden bevezetheti a híveket a napi szentmisébe.” (A Római misekönyv általános rendelkezései 50.)

Már mindenki elfoglalta a helyét a templomban. Ezek a helyek szimbolikusak, hiszen kiemelik a liturgián részt vevők fontosságát, az ott betöltött szerepük sajátosságát is. Nem véletlen, hogy a misekönyv külön pontokat szentel ezek leírásának (310–312.). A köszöntésre vonatkozó előírás fontosnak tartja kiemelni a pap helyét: „aki a papi széknél áll”. A papi szék, latinul *szédes* a liturgia egyik lényeges fókuszpontja, amelyről így ír a misekönyv: „Az ünneplést vezető pap ülőhelyének jeleznie kell, hogy ő a közösség előjárója, és feladata az imádság irányítása. (...) A trónszéknek azonban még a látszatát is kerülni kell.” (310.) A papi szék tehát nem hatalmi szimbólum, hanem szolgálatot jelez, a vezetés szolgálatát. Az ott ülő a gyülekezetért van, és nem a gyülekezet van érte. Ő az, aki a közös Isten felé fordulásba „előjár”.

Innen, a szédesztől köszönti a pap a gyülekezetet, a misekönyv szerint kitárt karral: „Az Úr legyen veletek!” A kitárt kar a befogadás, az egybegyűjtés gesztusa. Tárt karokkal vártak – mondjuk, amikor a vendégszeretet fenntartások nélküli, őszinte formáját tapasztaltuk meg valahol. A pap a köszöntéskor tulajdonképpen nem a saját nevében beszél, hanem az Úr, vagyis a Feltámadott nevében, aki jelen van az ünneplő gyülekezetben. Ő hív bennünket kitárt karral, hogy óáltala, óvele és óbenne ünnepeljünk. S ha jelen van, akkor mi, akik itt egybegyűltünk, az ő Egyháza vagyunk, Isten végidőkbeli népe, melyben jelen van a húsvét szent titka, megváltásunk eseménye. Választott nemzetiség, királyi papság, szent nép vagyunk (vö. 1Pét 2,9): erre emlékeztet bennünket a köszöntés.

„És a te lelkeddel!” – hangzik fel az ünneplő gyülekezet válasza. Amikor a nép viszonzza a pap köszöntését, a liturgia kihagyhatatlan szereplőjeként, tevőleges résztvevőjeként lép fel. A pap lelkére hivatkozik, az ő Istenhez kapcsolódik. A közösség dolga, hogy tudatosítsa a liturgiát vezetőben: ő most az üdvözítő Isten szolgája, munkatársa abban, hogy az Egyház számára a húsvét jelenvalóvá legyen.

Fehérvári Jákó OSB

A HÉT SZENTJE

Római Szent Kelemen

November 23.

Az ókeresztény korban sok művet tulajdonítottak Római Szent Kelemennek, azaz I. Kelemen pápának, de a neve alatt fennmaradt írások közül csak egy tekinthető hitelesnek: a korinthusiakhoz írt levél. Ez abból az alkalomból született, hogy 96 körül a korinthusiak egy része föllázadt a presbiterek ellen, néhányukat elmozdították, és újakat iktattak be helyettük. A levél írója nem nevezi meg magát, de olyasvalaki, aki a római Egyház nevében fordul a korinthusi gyülekezethez: „Isten Rómában lakó Egyháza Isten Korinthusban lakó Egyházának...”

Már a II. században is úgy gondolták, hogy ő írta e levelet. A korinthusi püspök, Dionüsziosz 170 körül ezt írta Szótér pápának: „Ma ültük meg az Úr szent napját, ezen felolvastuk leveledet, amelyet időnként továbbra is fel fogunk olvasni épülésünkre, ahogyan Kelemen hozzánk írt levelét is felolvastuk.” Vagyis mind Kelemen, mind Szótér pápa levelét a szentmisén olvasták fel, ahogyan az apostolok leveleit volt szokás. A Kelemen által írt levél így került be az apostoli levélgyűjteménybe, és később innen másolták át a szentírási kéziratokba. Ezért hosszú időn át sugalmazott írásnak tekintették.

De ki volt a levél szerzője, Római Szent Kelemen? A történeti források nem egyeznek. Irénéusz szerint Szent Péter harmadik utóda volt

Rómában, Jeromos szerint Péter rendelte utódjával. A IV. században Epiphaniusz a következőképpen próbálta összhangba hozni az egymástól eltérő adatokat: Kelemen valóban Péter rendelte utódjával, de ő a békesség kedvéért lemondott Linusz javára. A Kelemen-regény, amelynek utolsó változata szintén a IV. századra tehető, azonosnak véli Római Szent Kelemen Domitianus császár unokaöccsével, Flavius Titus Clemensszel, aki konzul is volt. A Kelemen vértanúságára vonatkozó adatok szintén a IV. századból valók. Origenész azonosnak tartotta a Fil 4,3-ban szereplő Kelemennel, így nemcsak Péter utóda, hanem Szent Pál tanítványa és munkatársa is lett volna. A korinthusiakhoz írt levél elárulja, hogy Kelemen kitűnően ismerte az Ószövetséget, sokszor idézi is. Nem zárhatjuk ki annak lehetőségét, hogy ismerhette Péter és Pál apostolt; valószínűleg 92–101 között volt Róma püspöke.

L. K.

Lásd, ki vagy és mi a feladatod

Szabadkai püspökké szentelték Slavko Večerint

(Folytatás az 1. oldalról.)

Homíliájában Német László a „Kivé válsz?” és a „Milyen részegyházat bíztak rád?” kérdések mentén a püspöki hivatásról szól a szentelendőhöz.

Kivé válsz? Ajándék, kegyelem a hivatás, de hamar állandó feladattá válik. Az ajándék, ami eddigi tapasztalataidra és személyiségedre épül, értékeket akar előhozni belőled, melyekkel a rád bízottakat szolgálod, hogy megmutasd nekik a krisztusi utat. Ebben a szolgálatban a főpásztornak új kihívásokkal kell szembenéznie, miközben sok minden a régi marad. Megmaradnak erősségei és gyengeségei. Az egészséged nem lesz jobb, sőt romlani fog. Ami jobbá válhat, az a szemed, a füled és a szíved. Élesebben kell látnod a tied fájdalmát, örömet, bánatát, szorongását, hallanod kell a ki nem mondott aggodalmait, ismerned kell a bizonytalanságaikat, reménytelenségeket, és teljes szívvel kell odafordulnod hozzájuk.

Hogyan lehet ezzel megbirkózni? Őrizd meg lelked ifjúságát, a mai nap örömteli tapasztalatát. Maradj nyitott a Szentlélekre, aki megtart, segít, hogy ne essünk el, hanem haladjunk. Apold kapcsolatodat a Mesterrel, és figyelj az Isten ajándékaként kapott emberi kapcsolataidra is. Legyenek az életedben olyan emberek, akik a Mester szemével kísérnek, vigyáznak rád – kívánta a szentelendőnek a nagybecskereki főpásztor.

A másik kérdést – Milyen részegyházat bíztak rád? – horvátul fejtette ki Német László. Emlékeztetett arra, hogy az új püspökre bízott részegyház a szerbiai Katolikus Egyház tagjait jelenti. Azt is elmondta, hogy Slavko Večerint jól ismeri a híveket, hiszen papként évtizedek óta szolgálja őket. Az Egyház születésében, alakulásában van, akkor is, ha gyakran úgy gondoljuk, a halálos ágyánál állunk. Napról napra meg

akar születni, épülni akar az Egyház – mondta Német László. – Ezer éve élnek itt keresztények, hosszú utat járt be, sokat tapasztalt az Egyház. A múlt alakítja az identitásunkat, és fontos, hogy megőrizzük. Sokszínűségünk gazdagságot jelent, de nehézségeket is szül. Apostolotdként feladatunkat az evangélium mutatja meg – hangsúlyozta a szónok, majd így folytatta:

„Ti vagytok a föld sója.” A sót a korai időkől használták az ételek tartósítására és gyógyításra, jelentőségét hamar felismerték. Gyógyító erejéről már az ókorban tudtak, gyulladáscsökkentő hatásáról egyiptomi orvosok írtak, a zsidók pedig sóval kenték be az újszülöttet, hogy ne kapjon fertőzést. A só megőrizte az étel frissességét és ízt adott neki, ám vigyázni kellett vele, mert ha túl erősen tartósították az ételt, könnyen megkeményedhetett, megkövülhetett. Kreatívna kell lenni a só alkalmazásában és az evangélium hirdetésében is – figyelmeztetett Német László. – A pásztornak összhangban

kell élnie a világgal, és mindig a konkrét élethelyzetekben kell megvilágítania az örömhírt. Együtt kell éreznie az emberekkel, és visszhangot adnia a sok fájdalomnak, amivel a családok szemben találják magukat, hiszen az élet így vagy úgy mindenkit megsebez.

Püspökként felelősek vagyunk azért, hogy gyógyítsuk az élet okoz-

ta sebeket. Legyen állandó feladattá számodra a rád bízottakért vállalt felelősség viselése, közvetítsd nekik a kegyelmet ebben a kusza, zavaros világban – zárta tanítását a főszentelő püspök.

Slavko Večerint ezután Német László felszólítására magyar és horvát nyelven ígéretet tett arra, hogy mindhaláláig gyakorolja a hivatását, hirdeti Krisztus tanítását. A Mindenszentek litániája és a kézrátétel után az új püspök fölé helyezték az evangéliumkönyvet, és a fejét megkenték szent olajjal. Végül átnyújtották neki az evangéliumkönyvet, a gyűrűt, a mitrát és a pásztort, majd elfoglalta helyét a püspöki székből. Az Eucharisztia liturgiáját már az újonnan felszentelt püspök vezette.

Slavko Večerint ezekkel a szavakkal fejezte ki háláját: „Az életért, a papságért, valamint ezért a küldetésért, amit a püspökszentelés kegyelme által az Úr immár nekem ajándékozott, köszönettel Isten szent színe elé járultam, aláztos lélekkel és elcsodálkozva titokzatos jelenlétének, szeretetének és irgalmának nagysága előtt.” A szentmise végén, a tiszteletadás után az új püspök a diakónusokkal együtt körmenetben vonult ki a szabadkai székesegyházból. Ahogyan arról a Pannon RTV beszámolt, a püspökszentelés után többen is köszöntötték az új szabadkai főpapot.

Luciano Suriani apostoli nuncius olasz nyelvű köszöntését Szabó Szepesi Csaba, az új püspök titkára olvasta fel magyar nyelven: „A Szentatyánévben szeretettel hívlak titeket, pásztort és hívőt egyaránt, hogy mutassátok meg a mindennapi életben az Egyház egyetemességének és egységének szépségét és gazdagságát. A Szabadkai Egyházmegyében jelen lévő sajátos különbözőségek és eltérések pedig soha ne legyenek számotokra akadályok.”

Stanislav Hočevar belgrádi érsek elmondta, testvérként tekint Večerint püspökre. „Gyakran a problémák irányítanak minket, de csak azért, mert nem vagyunk eléggé elmélyedve mindabban, amit mindenható, szent Atyánk tökéletesen megteremtett, és amiben maga is örömet lel.”

A papság nevében Fazekas Ferenc topolyai plébános mondott köszöntőt: „Egész hívő közösségünk a Jóisten eladását és kegyelmét kéri a szolgálatához.”

A hívek nevében Kolb Magdolna és Kolb János üdvözölte az új főpásztort. Köszöntőjükben úgy fogalmaztak: a hívek régóta ismerik, és emberségessége, barátságossága miatt mindannyian a szívükbe zárták.

Trautwein Éva
Fotó: Pannon RTV

Szent Mártonnal a szív útján

Ünnepi szentmise a Pannonhalmi Főapátságban

Hortobágyi T. Cirill főapát volt a főcelebránsa annak az ünnepi szentmisének, amit a pannonhalmi bencés monostor fővédőszentje, Szent Márton napján, november 11-én mutattak be a Pannonhalmi Főapátság Szent Márton-bazilikájában. A szertartást a főapátság YouTube-csatornáján közvetítették.

A liturgián kihelyezték az oltárra a szent ereklyéjét. A bencés közösség körében ünnepezték Várszegi Asztrik OSB emeritus főapát, valamint a Pannonhalmi Bencés Gimnázium diákjai, akik a kollégiumban maradtak.

Hortobágyi T. Cirill a szentmise kezdetén Sulpicius Severus, Szent Márton életrajzíróját idézte, aki a következőket írta a szentéről: „Megmutatta, hogy az őt követőknek megnyílik az ég, és nyilvánvalóan arra tanított, hogy hová kell követnünk, arra oktatott, hogy reményünket mibe vessük, lelkünket merre irányítsuk.”

Szent Márton a védőszentünk és a példaképünk, 1700 év távlatából tekintünk rá. Ez az időtáv felfoghatatlan ugyan, de a legfontosabb, hogy a lelkünket Isten felé irányítsuk, erősíthesse belé vetett re-

ménységünket – fogalmazott a pannonhalmi főapát.

Homíliájában pedig hangsúlyozta, nem az a lényeg, hogy hol született Szent Márton, hanem az, hogy mit kezdünk az örökségével. A Pannóniában született, tizenöt évesen katonának állt, Wormsban (ma: Németország) megkeresztelkedett, Illíriában (ma: Szlovénia, Horvátország) katonáskodott, majd a franciaországi Tours-ban élt szent nem csak katona volt, hanem misszionárius, remete, negyvenöt évesen monostoralapító, ötvenöt évesen Tours püspöke. Bizonyára bátor, kitartó, sok energiával bíró ember lehetett.

A hadseregbe való belépése bátor tett volt: kemény, fegyvermezett élet várta ott, ugyanakkor közösségi szolgálatra, szolidaritásra is tanították. Isten pedig éppen ilyen

embert keresett a küldetésre, szilárd jellemű, energikus személyiséget – mutatott rá a pannonhalmi főapát.

Az Úr minden embert üdvösségre hív, a boldogság és a béke pedig az Isten által felkínált üdvösségen keresztül érhető el – szögezte le a szónok. – Isten elmegy a végsőig, arra vállalkozik, hogy szeretete minden kor minden emberét elérje. Örömhírének hirdetéséhez bátor, kitartó embereket

választ, akik a saját életükkel tanúskodnak róla.

Hortobágyi T. Cirill emlékeztetett: Szent Márton máig ható hírnevének alapja az az esemény, amikor a katonaköpenyét megosztotta egy koldussal. Nagylelkűsége vezette életében, és ezáltal ismerhette fel a nagylelkű Krisztust, aki magával ragadta. Attól kezdve neki „katonáskodott”. Jézus azonban a hatalmával nem rabszolgaságba dönti,

hanem szabadsággal ajándékozta meg az embert.

A szónok ezután arról beszélt, hogy Szent Mártont is számos kihívás érte az életben. „Az ember soha nem lesz kész.” S a szenthez hasonlóan mindenki keresi a hivatását, kialakítja az egzisztenciáját, de a hétköznapi világban újabb és újabb kihívások érik: találkozik másfajta gondolkodású emberekkel, a szenvedéssel, a halállal, a bukással, a csóddal, középkorú, majd öregedő emberként életállapotának krízisével. A fontos csak az, hogy Krisztussal, az Úr mellett döntve képes legyen túllendülni ezeken a nehézségeken.

A sokszor sötétben tapogatózó embert Isten szeretné meg evangéliumibbá, szabaddá tenni.

Hortobágyi T. Cirill földidézte: az idős Márton a halála előtt még útra kelt, elindult, hogy békét teremtsen egy, a püspöksége területén támadt viszály ügyében. Szent Benedek is hasonló szellemben gondolkodott: „Keresd a békét, és járj utána.” Fontos ez a szempont ma, amikor világszerte tapasztal-

hatjuk a megosztottságot, látjuk a híradásokból az egymással harcoló, farkasszemet néző embereket, népeket.

Az ideológiák keresztültűzésében a szív útjára kell lépniük – szögezte le a pannonhalmi főapát. – Nekünk, szerzeteseknek pedig a mostani helyzetben törekedniük kell az Istenrel való elmélyült belső párbeszédre, a fegyelmet az életvitelre, s egyúttal pásztorolnunk kell azokat, akik a világ erőszakos küzdelmeiben megsérültek vagy reznátlá lettek. A szónok megismételte: „A szív útját kell járnunk.” Feladatunk, hogy Krisztussal való közösségben keressük a küldetésünket, és akkor nem fogunk csalódní – zárta beszédét a pannonhalmi főapát.

Szent Márton püspök a pannonhalmi bencés főmonostor, a Pannonhalmi Területi Apátság, valamint a Magyar Bencés Kongregáció védőszentje. Karoling mintára Szent István király választotta őt az első hazai monostor patrónusának.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

Jó volt együtt szolgálni az Urat

Varga László püspökkel, egykori plébánosával ünnepelte 30. évfordulóját a kaposvári egyházközség

A kaposvári Imre Plébánia alapításának harmincadik évfordulóját ünnepelték november 8-án. Az ünnepi szentmisét Varga László megyéspüspök mutatta be, aki 1993 és 2017 között a Szent Imre-templom plébánosaként szolgált.

Homíliájában a főpásztor felelevenítette a plébánián töltött éveit, hálát adva a különböző szolgálatokért. „Ha méltóképpen akarnám kifejezni a hálámat, írnék egy háladádo zsolnárt azért a huszonnyéves évért, amit a Szent Imre-templomban, közöttetek tölthettem. Nagyon jó volt együtt szolgálni veletek és azokkal, akik már nem lehetnek közöttünk.

Ami ezekben az esztendőknél itt történt, azért minden hála és dicsőség egyedül Istent illeti. Ti is, én is csupán eszközök voltunk a kezében. Mivel kések voltatok együttműködni egymással és velem, ezért nagyon sok szép eredmény született itt, az egyházközségben” – mondta Varga László püspök.

Az ünnepi szentmisén jelen volt Tomanek Ferenc helyi plébános, Nyéky Kálmán atya, valamint és Váron István zselickislaki plébániai kormányzó is, akik egykor káplánként teljesítettek itt szolgálatot.

Nyéky Kálmán, aki 1999 és 2001 között működött a Szent Imre Plébánián, felidézte az Alpha-kurzuson, a jegyesoktatáson és a férjéközösségben a hívekkel együtt végzett szolgálatot.

Váron István 2008-tól 2013-ig volt káplán ebben a kaposvári egyházközségben. „Ma is minden egyes alkalommal hazajövök, amikor itt szolgálok, és ez nekem köszönhető. Hálás vagyok azért a szabadságért, amiben itt részem volt. Egyfajta inkubátor volt számomra a plébánia, ahol megélhettem, hogy lehetünk egyéniségek és szabadok. Mindig örömmel látlak benneteket, és örülök a kapcsolatoknak, amelyek az itteni szolgálatom idején születtek” – fogalmazott a jubileumi ünnepségen.

Tomanek Ferenc, a Szent Imre-templom jelenlegi plébánosa pedig így emlékezett vissza káplánéveire: „Amikor idekerültem, beleköltöttem abba, hogy milyen papként jelen lenni egy plébániai közösség életében. Megtapasztaltam, amit hiszek, hogy az Egyházban Isten végigkíséri az embert az egész életben, a születéstől a földi haláláig, s még azon túl is, elvezeti az örök életre. Jó volt megélni – és most is az –, hogy a plébánia közösségében mindenkinek helye van látásmódtól, gondolkozásmódtól függetlenül. Örömet jelentett számomra látni a sok közösséget és kitartásukat az imádságban.

A szentmise után Lőrincz Sándor újságíró, a közösség tagja bemutatta a plébánia által az évfordulóra megjelentetett kötetet, amelyben a közösség tagjai tanúságot tesznek a hitükről, és megosztják az olvasóval a közösségben együtt megélt élményeiket.

A kaposvári Szent Imre-templom korábban a Nagyboldogasszony-székesegyház filiájaként működött. 1989. november 1-jén Szendi József veszprémi püspök alapította meg a Szent Imre Plébániát, amely 1990. január 1-jén kezdte meg önálló életét.

**Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk**

A szeretet soha el nem múlik

Negyed évszázaddal ezelőtt nevezték ki püspökké Márfi Gyula nyugalmazott érseket

Huszonöt évvel ezelőtt, a Szombathelyi Egyházmegye védőszentje, Szent Márton ünnepén, 1995. november 11-én nevezték ki Szent II. János Pál pápa amanziai címzetes püspökké és egri segédpüspökké Márfi Gyula akkori szombathelyi püspöki irodavezető. Püspöki jelmondatul ezt az igét választotta: „A szeretet soha el nem múlik” (1Kor 13,8). A jeles évfordulón Takáts István érseki helynök köszöntötte a nyugalmazott főpásztort a ma lakóhelyénél szolgáló veszprémi papi otthonban.

Az ünnepi alkalomból Márfi Gyulától egy korábban megjelent cikkünkben idézünk:

„Nem lenne helyénvaló a személyemet, munkámat, érdemeimet túlértékelni, hiszen nekem is vannak bőven hibáim, tévedéseim, üresjáratok. Egyébként is: a püspök semmit sem tehet az Egyház többi tagja nélkül. A szó karizmája mit sem ér a körülménytől szív és a körülménytől fül adománya nélkül. (...) Köszönet a lelki sötét éjszakáért is, amelyeken már általános iskolás koromban úgy érzem, hogy átmentem. Volt idő, amikor szinte minden sötétbe borult számomra. És köszönet a hitért, mely anyagi javaknál, kitüntetésekénél sokkal fontosabb volt. Köszönöm azokat a lelki élményeket, melyekben fiatalok és idősök, egészségesek és betegek között részesültem. Volt idő, főleg Szombathelyen, hogy önmagam alatt

voltam, de akkor jött egy-egy olyan élmény a kórházban vagy egy tanfolyam alkalmával, ami újra elhittette velem azt, hogy érdemes volt pappá szenteltetnem magam, vagy – hogy még nagyobbat mondjak –, hogy érdemes volt megszületnem.”

Márfi Gyula veszprémi érsek a Zala megyei Pördeföldén született 1943. december 17-én. 1967-ben Szombathelyen pappá, 1995-ben Egerben püspökké szentelték. Szent II. János Pál pápa 1997. augusztus 14-én nevezték ki veszprémi érsekké, az év szeptember 5-én iktatták be. Márfi Gyula kimagasló szakmai munkája elismeréseként 2017. augusztus 20-án a Magyar Érdemrend középkereszt polgári tagozata kitüntetését vehette át.

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye

Napba öltözött férfiak

Először tartottak online papi rekollekciót a Pécsi Egyházmegyében

Első alkalommal szerveztek online rekollekciót a Pécsi Egyházmegye papjai és szerpapjai számára. A november 9-ei hagyományos lelkinap így eltért a korábban megszokottaktól, személyes jellege mégis megmaradt.

Vitathatatlan, hogy nehéz időszakot élünk. A koronavírus-járvány első hullámát az ajtó magunkra zárva vészeltük át. Bezárkoztunk otthonainkba, és bezárult az iskolák és a templomok ajtaja is. A húsvéti szent három napot, Krisztus mennybemenetelét és a vasárnapokat online szentmisék keretében ünnepeltük. Otthonainkban oltárt rendeztünk be gyertyákkal, szentképpel, imakártyával, feszülettel, Szűzanya-szoborral. A megélt élethelyzeteket felidézni csupán néhány perc, de az akkor megélt hiányérzetet ma is magunkban hordozzuk, és nem tudjuk, hogy milyen hónapok állnak előttünk.

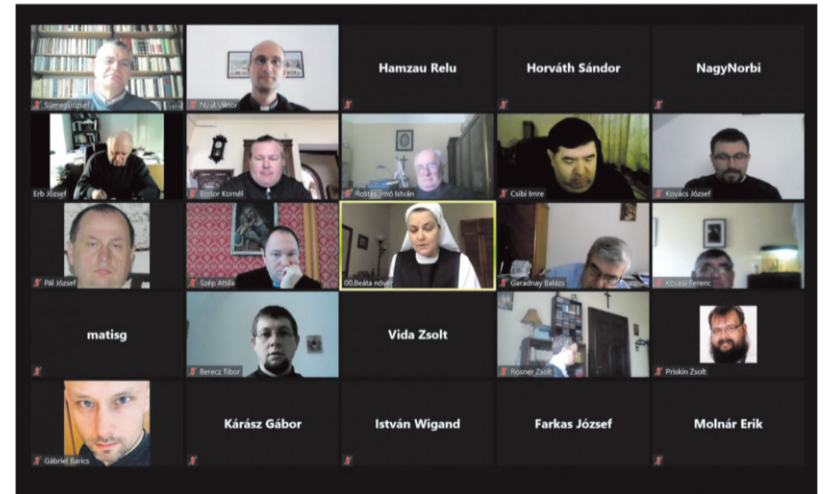
Elképzelné is rossz, milyen lenne online ünnepelni Krisztus születését, ugyanakkor a Szentlélek erejéből fel kell készülnünk arra, amitől előre fáj a szívünk.

Egyebek mellett ez is lehetne a november 9-én tartott rendhagyó papi rekollekció egyik tanulsága. Az online találkozózt Verseyi Beáta-Mária szerzetes nővér, a Nyolc Boldogság közösség tagja vezette. *En vagyok itt* című előadása megerősítő üzeneteket hordozott, és a jelenlegi helyzetre reflektált. A hagyományos lelkinapra ezúttal nem a Magtár Látogatóközpontban vagy Mohácson gyűltek egybe a papok, hanem ki-ki a maga plébániáján, az irodájában ülve online kapcsolódott a lelkipapokhoz.

„Hogyan tudjuk a szentségeket a járványhelyzetben úgy bemutatni, hogy elvezessük a

híveket azok gyökeréhez? Fontos téma ez, amivel a lelkipásztoroknak dolgunk van. Jézus a szentségek által működik közöttünk, a szentségek pedig azt üzenik, hogy Isten veled van. Megtapasztalhatjuk ennek erejét. Nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül, hogy a mostani helyzetben új formát ölt a papi szolgálat.

A papok bizonyos tekintetben egyedül maradtak. Egyedül Jézus Krisztussal, aki tanítássaival, cselekedeteivel, halálával és feltámadásával

sával Isten szavát hordozza. Ezt tudva nekünk is az alapokhoz kell visszatérnünk, Isten engesztelt Fiához” – hangsúlyozta Beáta nővér, majd Siennai Szent Katalin szavainak felidézésével folytatta az első előadást: „Napba öltözött férfiak a papok, és a nap nem más, mint az eucharisztikus Krisztus.”

A lelkipapok során elhangzott az is, hogy a lelkipásztorok a jelenlegi körülmények között hogyan maradhatnak a béke hírnökei, miként őrizhetik meg a közösség és az emberi kapcsolatok dinamikáját.

A két részletben megtartott rekollekció előadásai között a papok megosztották egymással gondolataikat, eddigi tapasztalataikat és azokat a gyakorlatokat, amelyek jól használhatónak bizonyultak a közösségekben.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

NYÍREGYHÁZA-JÓSAVÁROS

A Szent Imre Plébánia első templombúcsúja

Az újonnan alakult Szent Imre Plébánia első templombúcsúját november 8-án tartották Nyíregyháza-Jósvavárosban. A plébániai közösség tagjainak beszámolóját közöljük.

Hálásak vagyunk, amiért Palánki Ferenc püspök és városunk papjai a jelenlegi járványhelyzetben is elfogadták meghívásunkat. Meghatottan hallgattuk Jó Ferenc akolitikus köszöntését, aki szeretettel és hálával tekintett vissza az elmúlt több mint huszonöt esztendőben a Szent Imre-kápolna közösségét vezető papok, különösen Szenes István és Bákonyi János plébánosok szolgálatára. Tolmácsolta egyházközségünk szeretetét, jókívánásait a Szent Imre Plébánia első kormányzójának, Nagy Csaba atyának is, megköszönve lelkipásztori munkáját, közösségünk építését és erősítését.

Palánki Ferenc püspök Szent Imrét példaképként állította elé, hangsúlyozva: Isten nem valamit kért Szent Imre hercegtől, hanem mindent, az egész életét. Ezt kéri tőlünk is, kinekinek a választott életállapotában és élethivatásában. Jólesett hallani a főpásztortól, hogy örül az egyházközségünkben élő családoknak és kisgyermekeknek, hiszen a jelenlétük a reményt erősíti az idősökben is: ők viszik majd tovább, amit a sokat tapasztalt nemzedéktől tanulnak.

A vasárnapi evangéliumi szakasz értelmezésében a püspök felhívta a figyelmünket arra, hogy készülnünk kell a kisebb feladatokra – dolgozatra, műsorra, családi eseményre –, az igazán fontos dolgokra azonban, mint az üdvösségünk, mindig készen kell lennünk.

Szentmisénket még ünnepélyesebbé tette, hogy a püspök atya mellett az oltár körül ott álltak papjaink: Keresztes László, Figezki Balázs,

Csordás Gábor és a mi Csaba atyánk. Az ünnep fényét emelte kis egyházközségi kórusunk szolgálata is.

A szentmise végén mindannyian egy kedves szentképpel, kis emlékkártyával térhettünk haza. Szent Imre herceg, könyörögi éretünk!

Forrás és fotó: Nyíregyháza-Jósvaváros/ Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Covid-19-járvány Kenyában

Az Egyház a családon belüli erőszak ellen

Kenyában a Covid-19-járvány kitörése óta megnőtt a családon belüli erőszak és a nemi erőszak eseteinek száma. A Kenyai Püspöki Konferencia Családpasztorációs Hivatala (KCCB) a jelenség visszaszorítása érdekében tanfolyamot szervezett családokkal foglalkozó koordinátorok számára.

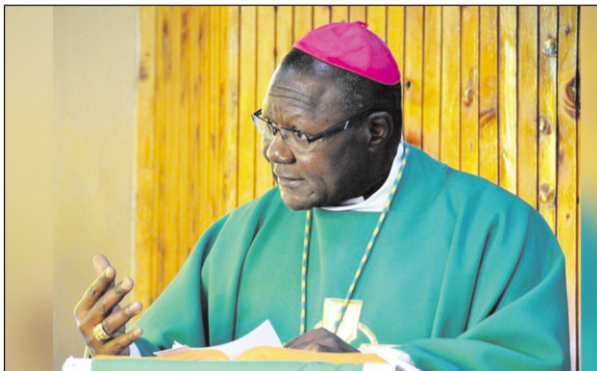
„A család az egyik legnagyobb érték, amit az Egyház őriz és támogat. Ha a családban jól mennek a dolgok, a társadalom is felvirágzik. Ha a családban a helyzet rosszra fordul, az hatással lesz az egész társadalomra. Isten azt akarta, hogy a társadalom elsődleges egységként a család a szentség, az egység és a szeretet helye legyen” – mondta John Oballa Owaa, Ngong püspöke a családi életért felelős koordinátoroknak, akik részt vettek a családon belüli erőszak megelőzéséről szóló szemináriumon.

A tanfolyamot a Kenyai Püspöki Konferencia Családpasztorációs Hivatala szervezte. A mostani első kurzust azzal a céllal indították el az ország katolikus egyházmegyéiben, hogy szembenézzenek a nemi alapú és a családon belüli erőszak koronavírus-járványt követő fokozódásával.

Owaa püspök azt mondta, a Katolikus Egyházat mélyreaggasztja, hogy fokozódik a családon belüli erőszak, és arra kéri a párokat, együttérzéssel és szeretettel forduljanak egymás felé.

Isten igéje meggyógyíthat bennünket a haragunkból, erőszakosságunkból, hogy képesek legyünk szeretettel és irgalommal bánni egymással minden körülmények között. Ebben a mostani nehéz helyzetben is, amelyben élünk – hangsúlyozta a püspök. – Úgy gondolom, akkor engedünk teret a türelmetlenségnek és az erőszaknak, amikor önző számításokba kezdünk. Ha az emberek így tesznek, azzal szabad utat adnak a széthúzásnak és a keserűségnek.”

A püspök arra kérte a koordinátorokat, törekedjenek rá, hogy az általuk gondozott családok között legyenek olyanok, amelyek példaként állíthatók mások elé, és maguk is váljanak követendő példává az emberek számára: „Arra hívlak titeket, gondolkodjatok el rajta, vajon a férfiak vagy nők, férjek vagy feleségek, apák vagy anyák vagytok-e, akiknek lennetek kell? Istennek elvárásai vannak veletek szemben, ahogyan az Egyháznak is.”

„Ha minden család megértené az Egyház küldetését, a nemi alapú erőszaknak többé nem lenne helye a társadalomban – hangsúlyozta a püspök. – Ha mindenki meglátná a másik emberben Isten gyermekét, a nemi erőszak nem létezne. Kérlek titeket, menjetek, és legyetek Isten szeretetének és békéjének követői!”

A püspök buzdította a koordinátorokat: ne féljenek, hogy kevesen vannak. Emlékeztette őket arra, hogy Jézusnak csak tizenkét apostola volt, a megváltás üzenete mára mégis eljutott a föld minden pontjára.

„Csak kevés emberre van szükségetek, akik megértik az üzenetet, akik hisznek benne, hogy képesek lesznek továbbadni, és így hatással lehetnek mások hozzáállására és szokásaira” – mondta Owaa püspök.

A Kenyai Nemzeti Statisztikai Hivatal adatai szerint a koronavírus-járvány miatti korlátozások bevezetése óta a lakosság 23,6 százaléka tanúja volt már a saját közösségében történt családon belüli erőszaknak, vagy tudomást szerzett ilyen esetről. A nemi erőszak áldozatai számára fenntartott országos segélyvonalon keresztül 810 bejelentés érkezett szeptemberben, ami az augusztusi 646 esethez képest 25 százalékos emelkedést jelent. Minden segítségre szoruló pszichoszociális elsősegélyben (PFA) részesült.

A kenyai egészségügyi minisztérium és a Népesedési Tanács tanulmánya (2020. április) kimutatta, hogy a nők 39 százaléka, a férfiaknak pedig 32 százaléka él feszült körülmények között az otthonában.

Forrás: Fides
Fordította: Balláné Sárközi Jáhel
Fotó: Vatican News

Fra' Marco Luzzago a Szuverén Máltai Lovagrend új nagymesteri helytartója

Fra' Marco Luzzagót november 8-án megválasztották a Szuverén Máltai Lovagrend nagymesteri helytartójává. A Legfőbb Államtanács, a választási testület november 7-én és 8-án ült össze a római Magisztrális Villában, a lovagrend két intézményes székhelyének egyikén. A résztvevők között volt Szabadhegy Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke is.

Fra' Marco Luzzago 1950-ben született Bresciában. A bresciani ferenceseknél érettségizett, majd orvosi tanulmányokat végzett a padovai és a pármái egyetemen. Később a család gyárának vagonkezelője lett, majd sok éven át üzleti tevékenységet folytatott a fogyasztói ipar és az áruforgalmazás területén.

Fra' Marco Luzzagót 1975-ben vették fel a Szuverén Máltai Lovagrend Lombardiai és Velencei Nagyperjelségébe, és 2003-ban tett ünnepélyes

A választás minden szakaszát a Covid-19-járvány elleni intézkedések teljes betartásával vezették le. A Szuverén Máltai Lovagrend újonnan megválasztott vezetője a Legfőbb Államtanács tagjai és a Szentatya rendkívüli küldöttje, Silvano Maria Tomasi érsek, leendő bíboros előtt tette le esküjét. Fra' Marco Luzzago az idén április 29-én elhunyt Fra' Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto, a 80.

nagymestert követi a lovagrend élén. Ferenc pápát írásban értesítették a választásról, majd tájékoztatták a rend összes nagyperjelségét, alperjelségét és nemzeti szövetségét világszerte, valamint a száztíz államot, amelyekkel a Szuverén Máltai Lovagrend diplomáciai kapcsolatokat tart fenn.

A Máltai lovagrend alkotmánya szerint a nagymesteri helytartó egy évig marad a hivatalában ugyanolyan jogkörökkel, mint a nagymester. A nagymesteri helytartónak a mandátuma lejártá előtt újra össze kell hívnia a Legfőbb Államtanácsot.

szerzetesi fogadalmat. Folyamatosan részt vett a lovagrend lourdes-i zarándoklatain, az assisi és a loretoi nemzeti zarándoklatokon. 2010 óta minden idejét a rendnek szenteli: Marche régióba költözött, ahol a rend egyik kommandáját gondozza.

2011 óta a Római Nagypriorátus észak-marchei delegátusa és a rendi könyvtár igazgatója. 2017 óta tanács- tag az Olasz Szövetségben. Szent VI. Pál pápa rokona.

Forrás és fotó: Szuverén Máltai Lovagrend

Húsz embert lefejeztek a dzsihadisták Mozambikban

A terror elől menekülők hajótörést szenvedtek

Az Iszlám Állam Közép-Afrikai Tartományának (ISCAP) terroristái október 31-én délelőtt megtámadták Magaia, Nchinga, Namacunde, 24 de Março, Muatide és Muambula falvakat a Mozambik északi részén fekvő Cabo Delgado tartományban. A túlélők elmondása szerint a támadók húsz embert, köztük tizenöt fiatalot fejeztek le 24 de Marçoban, míg Nchingából gyermekeket raboltak el.

A Muidumbe körzetben végrehajtott rajtaütések egyik célja az volt, hogy a falvakban élő fiatalokat erőszakkal a dzsihadisták közé sorozzák. A terroristák áprilisban szintén ebben a körzetben ötvenkét civilt fejeztek le, mert nem voltak hajlandók csatlakozni hozzájuk. A dzsihadisták több otthont felgyújtottak, emellett pedig szabotálhatták a kommunikációs infrastruktúrát, ugyanis a támadást követően a körzetben a mobilkommunikáció akadozni kezdett.

Muidumbe falvainak lerohanása valószínűleg annak a korábbi offenzívának a megtorlása volt, melynek során a védelmi és biztonsági erők megtámadták a terroristák legfőbb támaszpontját, a Mocimboa da Praia területén található, „Szíria bázis” néven ismert táborát. A mozambiki biztonsági erők jelentése szerint a műveletek során száznyolc terroristát öltek meg.

A dzsihadista erőszak Cabo Delgado tartományban veszélybe sodorta az aratást, ugyanis több ezer földműves menekült el a terroristámadások elől. A termést már amúgy is veszélyeztették az áradások, valamint a kártevő rovarok elszaporodása. Becslések szerint legalább négyszázezer ember menekült el a tartományból. November 1-jén több mint negyvenen

vesztették életüket, amikor Ibo és Matemo szigete között, a tartomány fővárosától, Pembától északra elsüllyedt egy hajó, fedélzetén hetvennégy, az erőszak elől menekülő emberrel.

Az észak-mozambiki terroristák átkeltek a Tanzánia és Mozambik határán húzódó Ruvuma folyón, és lesújtottak néhány tanzániai falura is. A tanzániai rendőrség szerint több mint háromszáz fölgyezvert, valószínűleg az Iszlám Állam Közép-Afrikai Tartományához tartozó harcos rohanta le a folyó menti Kitaya falut, ahol házakat romboltak le és legalább húsz embert megöltek.

A biztonsági erők hírforrásai szerint a terrorcsoport fiatalokat akart besorozni a határ menti te-

rületeken, főként Pwani, Tanga és Mtwara tartományokban, melyeknek lakosai társadalmi, gazdasági és politikai szempontból is ellenérzéseket táplálnak a tanzániai hatóságokkal szemben. A dzsihadisták arra használják fel a munka nélküli fiatalok elégedetlenségét, hogy saját propagandájukat terjesszék, és újabb harcosokat toborozzanak soraikba.

Mozambik Délkelet-Afrikában fekszik, az Indiai-óceán partján. Az ország, amelyet 1498-ban Vasco da Gama fedezett föl Európa számára, évszázadokon keresztül portugál uralom alatt állt. A XX. század elejére Mozambik igazgatása brit tőkével működő magántársaságok kezébe került. 1917-ben a németek foglalták el az országot. 1919-ben ismét Portugália gyarmata lett, majd tengerentúli tartományává vált. 1973-ban portugál-mozambiki átmeneti kormány alakult. Mozambik 1975. június 25-én nyerte el függetlenségét.

2007-es becslés alapján a lakosság 28,4 százaléka római katolikus, az iszlám követőinek aránya 18 százaléka, a keresztény cionistáké (zionist: afrikai független keresztény egyház) 15,5 százalék, a protestánsoké 12,2 százalék. Az iszlám vallás főleg északon elterjedt. (Forrás: Wikipédia)

Forrás és fotó: Fides
Fordította: Balláné Sárközi Jáhel

Pakisztáni keresztények tiltakoznak a Mohamed-karikatúrák és a vallásghalászás miatt

„Az iszlám prófétáját, Mohamedet ábrázoló karikatúrák terjesztése széthúzást eredményez a világ nemzeti, országai és vallásai között, és káros hatással van a világbékére” – hangsúlyozta a Fides hírigyűnésként küldött levelében Joseph Coutts bíboros, Karacsi érseke a Charlie Hebdo hetilap által újra kiadott Mohamed-karikatúrákkal kapcsolatban.

Coutts bíboros hozzátette: „Nehezményezzük és szomorúsággal fogadjuk a párizsi székhelyű hetilap által terjesztett karikatúrákat. Ezek a sértések ellentétesek a szólásszabadsággal, mivel nemcsak a muszlimok érzéseit sebzik meg, hanem a más vallású emberekét is.” A bíboros hangsúlyozta, a pakisztáni keresztények a szolidaritás jeleként akarják kifejezni egységüket Pakisztán és a világ iszlám híveivel, és kéri minden vallás, vallási képviselő és szimbólum tiszteletben tartását. Más részről pedig mélyen elítélnék minden, a vallás nevében elkövetett terrorcselekményt.

Diego Saleh, a Karacsi Főegyházmegye általános helynöke, az Igazságosság és Béke Püspöki Bizottságának elnöke Coutts bíborossal egyetértésben arra kérte a francia hatóságokat, „lépjenek fel a hasonló megnyilvánulások elkerülése érdekében, melyek lerombolják a különböző vallású emberek közötti egységet és békét”.

A lahori katolikus közösség vezetője, Francis Shaw érsek kijelentette: „Mindez szomorúsággal tölt el bennünket. Egyek vagyunk muszlim testvéreinkkel, és együttérzünk az európai terrorizmus áldozataival. Felszólítjuk az Európai Uniót és az Egyesült Nemzetek Szervezetét,

hosszanak törvényt, hogy egyetlen országban se legyen szabad meggyalázni egy vallás prófétáját vagy szent könyvét. Ez ugyanis a gyűlölet magvait hinti el az emberek között, sérti a különböző vallások hívei közötti szeretetet, testvériséget és egységet, s mindenkor az értelmetlen fanatizmust és terrorizmust táplálja.”

A Lahorban élő Abid Habib kapucinus szerzetes a Fides hírigyűnésként azt mondta: „Helytelennek tartjuk, hogy Emmanuel Macron francia elnök engedélyt adott a Mohamed prófétát sértő karikatúrák újbóli kiadására. Azt taná-

csoljuk európai muszlim testvéreinknek, ne válaszoljanak erőszakkal, és csak olyat tegyenek, ami mindenki számára előnyös. Fontos, hogy párbeszédet folytassunk, és hogy a kölcsönös megértés által megpróbáljunk véget vetni az iszlamofóbiának.” Sorait zárva úgy fogalmazott: Pakisztán minden keresztény híve elítéli a vallások ellen irányuló valamennyi káromló, szentségtörő cselekedetet, amely a terrorista erőszak tüzét szítva rombolja a világ békéjét és a népek közötti testvériséggel lelkületét.

Forrás: Fides
Fordította: Balláné Sárközi Jáhel
Fotó: AsiaNews

Átadták a Caritas Hungarica díjakat Pécsen

A Pécsi Egyházmegyei Katolikus Karitásznak önkéntesei számára rendezett lelkipályán, november 7-én átadták a Caritas Hungarica díjakat.

a gyógyulás nem csupán fizikai, hanem közösségi, erkölcsi és hitbéli folyamat is. Nem tud csak a test meggyógyulni. Jézus ugyanis az embert akarja meggyógyítani, nem csak a betegséget.

Jáger Eszter, a pasztorális iroda munkatársa a teremtésvédelemről tartott előadást, majd Beszenci Zsolt, a Pécsi Egyházmegyei Katolikus Karitásznak igazgatója ismertette az idei év eredményeit, a már megvalósult és a még futó programokat. Köszönetét fejezte ki az önkénteseknek a munkájukért, szeretetszolgálatukért.

A tavaszra szervezett esemény a koronavírus-járvány első hulláma miatt elmaradt. A mostani rendezvény is csak a járványügyi előírások és a higiéniai feltételek szigorú betartásával valósulhatott meg. A díjátadón Baranya és Tolna megye karitászonkéntesei csak korlátozott számban vehettek részt.

A lelkipályát a pécsi székesegyházban kezdődött. Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, a Katolikus Karitásznak elnöke szentmisét mutatott be. Prédikációjában a karitatív munka fontosságáról és lelkipályáról beszélt.

A szentmise után adták át a Caritas Hungarica díjakat a Pécsi Egyházmegye három karitászonkéntesének. Kriszt Istvánné, Kásler Béláné és Sárréti Gyuláné tevékenységét elismerő oklevéllel, karitászkítűzővel és egy-egy csokor virággal köszönték meg.

A program a Magtár Látogatóközpontban folytatódott, ahol Kajtár Edvárd, a pécsi székesegyház plébánosa tartott előadást a betegségről.

Meg tudunk betegedni, hiszen teremtények vagyunk, mulandóak, törékenyek, ezért folyamatosan rászorulunk Alkotónkra. Ez a kapcsolat tesz teljessé minket és az életünket – fejtette ki a székesegyház plébánosa. – A betegség és a gyógyulás komplex jelenség. Mindig az egész embernek kell meggyógyulnia, és

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Az egyházmegyei karitászevezető hangsúlyozta: idén a járványhelyzet miatt kiemelt szerepet kapott a karitatív segítő szolgálat és a bátor önkéntesek munkája, akik egészségüket kockáztatva állnak helyt, és segítik embertársaikat ebben a nehéz időszakban is.

Az eredményes önkéntes szolgálatért

Mukics Anna karitászmunkatárs kapta Szombathelyen a Győrvári Edith-díjat

A szociális hét és a szociális napok keretében szűk körű díjátadó ünnepséget tartottak november 6-án a szombathelyi városházán. A Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított és odaítélt elismeréseket László Győző szociális területért is felelős alpolgármester adta át.

Győrvári Edith-díj adományozható annak a személynek, aki hozzájárult az önkéntes munka eredményességéhez, a város önkéntes ellátásának fejlődéséhez. A díjat évente egy ember kaphatja. Az elismeréssel az önkormányzat oklevelet és emléklapokat adományoz a kitüntetettnek.

Mukics Anna a Szent Márton Plébánia karitászonkénteseként több mint tíz éve tevékenykedik a szegénygondozásban, három éve a csoportvezetői feladatokat is ellátja. Mielőtt csatlakozott volna a karitásznak csapatához, vállalkozóként hosszú éveken át sok adományt juttatott el a Győrvári Edith által vezetett Családokat Segítő Szolgálathoz. Vállalkozó ismerőseit is bevonta az adománygyűjtésbe. Munkájának köszönhetően sok ruha és játék került a szegény családokhoz, illetve gyermekotthonokba.

Miután csatlakozott a karitászhoz, ötleteivel, az adomá-

nyok felkutatásában végzett munkájával lendületet adott munkatársainak is. Az Európai Unió élelmiszersegély-programjában kiemelkedő munkát végzett: a nagy mennyiségű

tartós élelmiszert mindig pontosan és gyorsan juttatta el a rászorulókhöz. A Magyar Élelmiszerbank Egyesület jóvoltából saját autójával naponta hozza el és juttatja el a legszegényebbeknek a több nagyaruhából és pékségből kapott kenyert, péksüteményt, zöldséget és gyümölcsöt. A karitás-

élelmiszergyűjtő akcióiban mindig az élen jár, és sokszor több mint ezer rászoruló örülhet az általa kiosztott adományoknak. Munkatársaival együtt rendszeresen látogatja a beteg, egyedülálló, idős embereket, és ha szükséges, a szakellátásokhoz való hozzájutást is megszervezi számukra. Az adományként kapott ruhákat, háztartási eszközöket, bútorokat folyamatosan biztosítja a plébánián a rászorulóknak.

Tapasztalatainak megosztásával, az önkéntesek felkészítésével segített újraindítani a tápláltszentkereszt és a vasszécsenyi karitászcsoportot. A nardai gyermektáborban rendszeresen segít a gyermekek étkeztetésében.

Anna nem ismer lehetetlent, mindenre gyorsan talál megoldást. Számára a segítségnyújtás a mindennapok része, nem is tudná elképzelni az életét enélkül. Leleményessége, odaadó figyelmessége, kitartása és szervezőkészsége csodálatra méltó és példaértékű.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Elkezdődött a görögkatolikus karácsonyi böjt

November 15-én, vasárnap elkezdődött a karácsonyi böjt, a görögkatolikusok számára az év egyik legfontosabb időszaka. A családok meggyújtják az első gyertyát a hatgyertyás adventi koszorún, és böjti ételek kerülnek az asztalokra.

A keleti Egyház évezredek hagyományát őrizve a görögkatolikusok is negyven napot át készülnek a karácsonyra, hasonlóan a húsvét előtti böjthez.

A böjt abban segít, hogy a negyven nap elteltével ne csak a naptár szerint érkezünk el karácsony ünnepéhez, hanem lélekben is. Az eredeti adventi koszorún, melyet a XIX. században egy protestáns lelkész készített, még negyven szál gyertya állt. Nem csak takarósságból, hanem a vasárnapok kiemelése miatt alakulhatott ez később négygyertyásra, a görögkatolikusoknál pedig hatgyertyásra – mondja Kocsis Fülöp érsek-metropolita.

A karácsonyi böjt már a VI. századtól szerepel az Egyház gyakorlatában. Hívták fülöpi böjtné is, utalva arra, hogy Szent Fülöp apostol ünnepe (november 14.) után kezdődik.

A Görögkatolikus Egyházban igyekeznek tartani a szerdai és a pénteki húsmentes étkezést, és terítékre kerülnek a tipikusnak mondott görögkatolikus ételek, mint a mákos bobajka vagy a káposztaleves.

A böjt persze nem fogyókúra, hanem a lelki készülődés része. „Az emberi időt ünnepek és hétköznapok tagolják, az ünnepnek pedig fontos velejárója a lelki és a testi készülődés. Ezt az étkezés, az ételeink is támogatják” – mondja Szabó Irén néprajzkutató. A 2022-ben meg-

nyíló Görögkatolikus Múzeum projektvezetője szerint a közösség tagjai számára fontos identitásképző elem, hogy egy adott időszakban milyen ételeket főznek és esznek. Gyakran még akkor is megmaradnak ezek a szokások, amikor valaki már rég kiszakadt a közösségből, vagy nem gyakorolja vallását.

A Görögkatolikus Egyház a koronavírus-járvány miatti rendkívüli helyzetben nemcsak

szertartásaival, hanem online eszközökkel is szeretné támogatni a hívek lelki készülődését. Ezért a magyar görögkatolikusok Facebook-oldalán különleges adventi naptárt indítanak, melyben lelki tartalmakkal segítik az elmélyülést és a készülődést az Istengyermek megjelenésére. Emellett – a tisztelendő asszonyok közreműködésével – különleges böjti recepteket, valamint gyermekeseket tesznek közzé, a Szent Efrém Férfit pedig karácsonyi kántálódalokat énekel és zenei csemegéket is ajánl hétről hétre. Érdemes követni a bejegyzéseket, nem csak a görögkatolikusoknak!

Varró Szilvia
Fotó: Kaskötő Miklós Bertold

Élelmiszer-csomagokat adományoztak a szükséghelyzetben

A Katolikus Karitásznak a járványhelyzetre kidolgozott segélyprogramja keretében az elmúlt hetekben 30 millió forint értékű élelmiszersegéllyel támogatta a koronavírus miatt nehéz helyzetbe került rászorulókat. A szervezet a járvány második hullámában ismét szeretné felhívni a figyelmet az idősek, az egyedülállók és a rászoruló családok támogatásának fontosságára.

A karitás – a járvány okozta nehézségekre reagálva – folyamatos krízissegélyprogrammal, a védekezéshez szükséges fertőtlenítőszerrel és eszközökkel, valamint élelmiszersegéllyel támogatta a nehéz körülmények között élőket, az időseket és a szociális intézményeket. Az elmúlt hetekben országsszerte csaknem 3100 doboz élelmiszert juttatott el a rászorulókhöz a tizenhat magyarországi egyházmegyei karitászközponton keresztül. A koronavírus-járvány miatt krízishelyzetbe került családok egyenként 9-10 kilogramm súlyú, nagyjából tízezer forint értékű, egységes csomagokat kaptak.

Écsy Gábor, a Katolikus Karitásznak országos igazgatója elmondta: „Olyan csomagokat juttatunk el a nehéz élethelyzetben lévő családoknak, amelyek akár több hétre elegendő alapvető élelmiszert tartalmaznak: olajat, száraztésztát, kristálycukrot, lisztet, mézet, rizst, zöldség- és gyümölcskonzerveket, valamint babot és sárgaborsót. Ezzel a segítséggel a családok és az idősek havi kiadásait tudjuk csökkenteni most, amikor megnövekedtek a rezsiköltségek, és sokan a koronavírus-járvány miatt elvesztették az állásukat, a megélhetésüket.”

A karitás szociális intézményei, egyházmegyei központjai, plébániai csoportjai, a hátrányos helyzetű településeken végzett hosszú távú programjai és segélyprogramjai megvál-

tozott módszerekkel, fokozott egészségügyi védelem mellett működnek tovább.

A szervezet a járvány második hulláma idején kiemelt figyelmet fordít a vírushelyzet miatt nehéz szociális helyzetbe került családok támogatására, az idősek egészségének védelmére, valamint arra, hogy védekezőeszközökkel és fertőtlenítőszerrel támogassa az időseket és a fogyatékosokkal élőket ellátó szociális intézményeket.

Az idősebb önkénteseket ismét arra kéri, hogy otthonukból, telefonos kapcsolattartással segítsék a magányos időseket, végezzenek napi lelki segítségnyújtást, és védőmaszkok varrásával vegyenek részt a járvány elleni védekezésben.

A segélykérelmek száma a krízishelyzetben egyre növekszik, ezért most különösen fontos szerepük van az adományoknak. A Katolikus Karitásznak főként élelmiszerekkel és higiéniai felszerelésekkel támogatja az intézményekben, programjaiban ellátott családokat és időseket.

A karitás szeretetszolgálati és szociális tevékenységét a www.karitasz.hu oldalon online adományozással lehet segíteni. Az 1356-os adományvonal hívásával 500 forint támogatás juttatható el a szervezethez a rászorulóknak számára.

Forrás és fotó: Katolikus Karitás

Együttérző szívvel lehet vigaszt és örömet adni

Ünnepi interjú Spányi Antal megyéspüspökkel

(Folytatás az 1. oldalról.)

Milyen nevelést kapott?

– Jól neveltek bennünket. Nincs bennem olyan emlék, amire nem szívesen gondolok vissza. A szeretet és a szigorúság jellemezte a nevelésünket. A szüleim megtanították nekünk a könyv szeretetét. Édesapám a kézbe vett könyveket mindig gondosan becsomagolta újságpapírba, hogy megvédje őket a szennyeződéstől. A közös étkezések értékét és a ház körüli munka fontosságát is megtanították, belénk plántálták a szüleink. Ha egy felnőtt meglátogatott bennünket, mi, gyerekek is ott maradhatunk a szobában. Persze a beszélgetések egy részét nem értettük, de máig emlékszem azoknak a találkozásoknak a hangulatára, amikor a terített asztalt papok ülték körbe. Azt is megtanultuk, hogy a nehézségek ellenére is lehet szépen élni.

Hogyan tekint vissza az iskoláéveire?

– A Vajda Péter utcai általános iskolába jártam. Volt olyan tanítóm, aki ugyanoda járt templomba – a Rezső térre –, ahová mi is. A tanáraink olyan emberek voltak, akikre fel tudtuk nézni, volt egyéniségük, sajátos karakterük. Szívesen emlékszem vissza a kirándulásokra, amiket szerveztek nekünk. Bár a piaristákhoz jelentkeztem, véletlenül leahagytak a listáról, ezért a Széchenyi István Gimnáziumban végeztem. A gondviselés jelét láttam abban, hogy második évtől az osztályfőnökünk egy piarista tanár lett, pont annak a piarista szerzetesnek a testvére, aki a jelentkezésnél kifejejtett a névsorból. Ő segített nekem, amikor a teológiára jelentkeztem.

Miért választotta a papi hivatást?

– Bátyámmal együtt kicsi korunktól jártunk ministrálni. A templomban szolgáló papok közül a legtöbbel nem mélyült el a kapcsolatunk. Egyszer – talán még általános iskolás lehettem – feltűnt egy pap, aki nem reverendában érkezett a misére. Kiderült, hogy jezsuita szerzetes, *Petruch Antal*, akinek időnként megengedték, hogy misét mutasson be. A Vajda Péter utca és az Orczy út találkozásánál volt egy keresztút, onból öntött, gyönyörű figurákkal és egy Golgota nevű régi, barokk kápolna. Az egészet olajfák vették körül. Reggelente sokszor én nyitottam ki a kápolnát, majd a mise végzetével én is zártam be.

Gyakran láttam ott ezt a jezsuitát imádkozni. Mindig előbb érkezett, és csak akkor indult el, amikor szóltam, hogy nekem már iskolába kell mennem. Ez nagyon megragadott.

Nagy tudású ember volt – *Karl Rahnerrel* tanultak együtt –, de akkoriban kazánfűtőként kereste a kenyerét, egy zokszó nélkül tette. A bá-

tyám ekkor már az esztergomi szemináriumba járt, többször meglátogattuk, így sikerült beszélgetnem több ott tanító pappal, például *Dékány Vilmos*sal. Ezek a találkozások, melyeket mindig figyelmes emberi gesztusok kísértek, mély benyomást tettek rám.

Milyen emlékei vannak a szemináriumi évekről?

– Kegyelmi időszak volt a számomra, annak ellenére, hogy az elhelyezésünk nem volt ideális; elsőévesként több mint húszan voltunk egy teremben. Az első lelkigyakorlatot a nagy dogmatikus, *Takács József* tartotta nekünk. De *Belon Gellért* lelkigyakorlatára is szívesen emlékszem vissza. Kiváló tanáraink voltak: *Rózsa Huba*, *Lenhardt Vilmos*, *Boda László*, *Bolberitz Pál*. A spirituálisunk a későbbi veszprémi érsek, *Szendy József* volt. Mi, akiket végül Esztergomban szenteltek pappá, mind a mai napig tartjuk egymással a kapcsolatot, évente legalább egyszer találkozunk. Nagy egyéniségek alakították a szellemi életünket és a lelkeségünket.

Tanulmányai végeztével milyen útravalóval lépett ki a szeminárium kapuján?

– Szendy József sokszor beszélt nekünk arról, hogy milyen lényeges a pasztoráció, a hívekkel való személyes kapcsolat. *Rózsa Huba* – akiről ismert volt, hogy nagy tudású professzor – mindig közvetlen módon viselkedett a növendékekkel, még kirándulni is eljött velünk. A személyes kapcsolat nagyon fontos ma is, bár az a pap, akinek sok plébániát kell ellátnia, nehezebben tudja megvalósítani. Prédikáció közben mindig figyelem az embereket, nézem, hogy mi tükröződik vissza a szemükből. Akkor tudok figyelni a lélek rezdüléseire, ha ismerem az embereket és a családjukat, ha tudom, hogy milyen körülmények között élnek. A papi barátságaimban is meghatározó volt számomra a közvetlen kapcsolat.

Lelkipásztori szolgálatának ez az ars poeticája?

– Igen. Nem lehet az örömhírt úgy hirdetni, ha nem tudom, kikhez beszélek. Lehet az a beszéd okos vagy bölcs, nem fogja elérni a célját. Annak idején sem a tudós párizsi professzorokat avatták szenté, hanem az arsi plébánost. Az Egyház iránti elköteleződés is nagyon fontos. Tudnunk kell vigasztalást nyújtani és örömet adni, ehhez pedig

Mindig világosan, egyenesen és becsületesen kell szólnunk. Megnyilatkozásainkban meg kell jelennie a múltunknak, a magyarságunknak is. Nem véletlen, hogy a magyar nemzet annyi kiváló szentet adott a világnak. Támogatnunk kell a családokat, látogatnunk a betegeket.

együttérző szívre van szükség. Mindig világosan, egyenesen és becsületesen kell szólnunk. Megnyilatkozásainkban meg kell jelennie a múltunknak, a magyarságunknak is. Nem véletlen, hogy a magyar nemzet annyi kiváló szentet adott a világnak. Támogatnunk kell a családokat, látogatnunk a betegeket. Káplánkoromban a plébánosom, *Dékány Vilmos* minden délután elment, és csak a misére érkezett vissza. Kiderült, hogy rendszeresen jár a betegekhez, megerősíti őket a hitben, reményt ad nekik a szenvedésben. Ebben a szolgálatban nekem is követnem kellett őt. Ha valaki elmaradt a hittanóráról, azt személyesen kerestük fel, megtudakolva, hogy mi van vele.

Magában az ember mindig gyenge. Össze kell fognunk azokat, akikben van nyitottság a hitre, akikre alapozva felépíthetünk egy közösséget. Volt olyan időszak a papi pályafutásom során, amikor szinte mindennap találkoztam a fiatalokkal. Hosszú évekig

tartó, mély barátságok jöttek így létre, s közben házasságok rendeződtek, mások pedig közelebb kerültek a Jóistenhez.

A püspökké szentelése után azt kérte, hogy továbbra is szolgálhasson plébánosként. Miért döntött így?

– A szentelésem előtt *Paskai László* bíboros arra kért, hogy legyek főállású helynök. Nekem pedig az volt a kérésem, hogy maradhassak lelkipásztor is. Fontosak voltak számomra az emberi kapcsolatok, a szentmisek, a szentségimádások, a hívekkel töltött közös idő. Ez erőt adott nekem, és láttam, hogy az emberek is szeretettel fogadnak. Emellett természetesen elláttam az adminisztratív feladataimat is. A szentelésem után megtarthattam ezt az életformámat, egészen addig, amíg ki nem neveztek székesfehérvári megyéspüspöknek. Egy ideig nehéznek éreztem az új szolgálatot, hiszen elszakadtam a régi környezetemtől, a híveket sem ismertem, de később, amikor kialakultak az új kapcsolatok, már könnyebb volt megtalálnom a helyem.

Főpásztori tevékenységének lényeges része Prohászka Ottokár emlékének ápolása. Miért érzi ezt fontosnak?

– Prohászka püspök olyan jelentős személyisége a magyarországi Egyháznak, akit csak *Pázmány Péter*hez lehet hasonlítani. Írásai, tevékenysége, papi életét meghatározó lelkülete nagyon gazdag és szép. Egyszer egy újságcikket kellett volna írnom január 1-jére, amit bizonyos körülmények miatt nem akartam megtenni. Mivel nagyon erőltették, elővettem egy *Prohászka*-írást. Szinte egy az egyben ezt adtam le, hozzátéve, hogy az ő gondolataival kívánok boldog új évet. Senki nem tette szóvá, hogy régies vagy avított az írás, mert a gondolatainak a magva ma is megállja a helyét. Prohászka szeretete az embereket. Együtt sétált a zsidó rabbi-val, közösen vitatták meg a Biblia héber szövegét.

Igazi emberségről tett tanúságot azzal, hogy azt a '19-es vöröskatonát, aki megalázta, és kidobta őt a palotából, később maga mellé vette, mert gyerekei voltak, és gondoskodnia kellett róluk. Akik imádkozni látták, azt mondták, ez felért egy lelkigyakorlattal. A papképzést is megújította, az általa nevelt lelkipásztorok segítették át a magyarságot Trianon tragédiáján. Nagyon bánt, hogy a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontban egy méltatlan feliratú kép látható, amely nem az igazságról szól, csak hangulatot kelt egy olyan nagy formátumú személyiséggel szemben, aki erre nem szolgált rá. Számomra nagyon fontos, hogy abban a székben ülök, amelyben ő is ült egykor; hogy abban a kápolnában imádkozhatok, ahol – nem ritkán éjszaka – ő is megszólította az Istent. Prohászka Ottokár püspök személyesen viselte gondját a papjainak, sokszor írt levelet, melyben szinte kérlelő stílusban adott nekik tanácsot. Amikor láttuk, milyen kevés kispap jelentkezik a szemináriumba, megalapítottuk a Prohászka Imaszövetséget. Ma már több ezer tagja van. Hála Istennek, minden évben van kispap, de olyan is akad, aki szerzetesnek jelentkezik.

Az egyházmegyei múzeumban látható egy kép, ami a lényegét mondja el Prohászka-ról. A felvételen azt látjuk, hogy a falu előljárói fogadják őt valahol. Ott állnak körülötte az egyszerű parasztemberek, akik valószínűleg egyszerű szavakkal köszöntik őt. Szinte süt a képről, hogy Prohászka milyen nagy szeretettel hallgatja őket. Mint egy igazi atya, aki felemeli és erősíti a rábízott embereket. Azt szeretném, ha minél többet megismerhetnénk a személyiségéből.

A bodajki Segítő Szűz Mária-kegytemplom és a kegyhely megújítása is tevékenységének egyik fontos eleme. Miért?

– Minden püspöknek feladata, hogy a rábízott területen található értékeket megőrizze.

A hagyomány szerint *Szent István* Székesfehérvárról csónakon érkezve kereste föl ezt a kegyhelyet. Most is áll ott egy szobor, ami ezt a jelenetet ábrázolja. Nem ismerjük a kegyhely eredetét, de a legtöbb *Mária-kegyhely* a korai századokig – *Szent László* korába – vezethető vissza. Bodajk azért is kedves számomra, mert itt élt az egyik rokonom, aki festőművészként többször is lefestette a kálváriát.

Amikor belépünk a bodajki templomba, valami szükségképpen megragad bennünket. Ez egy átimádkozott hely, ahol az ember „leveszi a saruját”. Amikor felmerült a gondolat, hogy felújítjuk, voltak bennem kétségek: vajon képesek leszünk-e kialakítani egy, a tömegeket megszólító, modern kegyhelyet? Hála Istennek, a munkatársaim bátorítottak, biztattak, és a segítségükkel sikerült valamely nagyon szépet megvalósítanunk. Az volt a célunk, hogy valamiképpen másoknak is adjuk azt az élményt, amit a papságunk minden évben megtapasztalunk itt, valahányszor idejövünk. A kegyhely sok új létesítménnyel gazdagodott, ugyanakkor örzi az a miliőt, amelyet évszázadokkal ezelőtt az elődeink létrehoztak. Érdekes, hogy *Kaszap István* sírjánál mindig van friss virág, a bodajki kegyhelyen pedig mindig látunk zarándokokat. Mi ennek a titka? A kegyelem, amit az imádkozó emberek ezredév óta megtapasztalnak itt.

Hogyan készül a születésnapjára?

– Hála Istennek, komoly ünneplés nem lesz. Távoll ál tőlem a nagy megemlékezés, hiszen az évek múlása nem érdem, hanem adottság. Egy születésnap arra alkalmas, hogy hálát adjunk Istennek. Ugyanakkor nehéz összeszedni, hogy miért is adjunk hálát. A családért, a barátokért, azért, amit a pap testvérektől kaptam, mindenképpen hálát kell adnom. Azokért a hívekért is, akik hallgattak a szavamra, és a munkatársaimért, akikkel együtt szolgálhattam. Mindemellett pedig azokat a lehetőségeket is meg kell köszönnöm, amelyeket sikerült jól kihasználnunk. Nincs olyan nap, amikor ne vehetnénk észre, hogy az Isten szeret bennünket. Én elsősorban ezt szeretném megköszönni.

Persze hálát kell adni a kereszttségért, a papszentelésért, a püspökszentelésért, de nem csak az emberi élet csúcspontjait kell megköszönnöm, hanem azokat a pillanatokot is, amelyekben a hétköznapok során rácsodálkozhatok Istenre. A világ számára is közvetítenem kell az Istenre való találás örömét, hiszen püspökként az az elsődleges feladatom, hogy másokat is az üdvösség felé vezessek. Egyedül nem tudunk üdvösségre jutni, csak közösen. A nyáj és a pásztor ugyanis szorosan összetartoznak.

Baranyai Béla,
Kuzmányi István
Fotó: Merényi Zita

Egyházi zenei rovatunkat *Mértékadó* című kulturális mellékletünkben olvashatják.

SENTMISE-KÖZVETÍTÉSEK ÉLŐBEN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2020. november 9-ei közleményének 2. pontjában olvassuk:

„A jelenlegi kivételes helyzetben is érvényesek a *Katekizmusban* (KEK 2183.) és *Az egyházi törvénykönyvben* (CIC 1248. k. 2. §) található előírások, amelyek szerint ha valaki számára súlyos okból lehetetlenné válik az eucharisztikus ünnepségekben való részvétel, igen ajánlatos, hogy helyette töltsön kellő időt imádsággal – a Szentírás olvasásával, zsoltárszöveg végzésével vagy más imával, elmélkedéssel – egyénileg vagy a családban. Bár a szentmisen való részvétel nem helyettesíthető, több helyen van online vagy televíziós közvetítés, hogy megerősítést, vigasztalást és bátorítást nyerjenek azok, akik most nem tudnak részt venni vasárnapi és ünnepnap szentmisén. A közvetítések rendjéről felületeinken folyamatosan tájékoztatást adunk.”

Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül közöljük, hogy mely magyar és idegen nyelvű szentmise-közvetítésekbe lehet bekapcsolódni.

TELEVÍZIÓK

Duna Tv

Minden vasárnap 11 órától élő szentmise-közvetítés a budapesti Szent István-bazilika Mária-kápolnájából.

Apostol Tv

Hétfőtől szombatig 8 (élő) és 17 (ismétlés) órától, vasárnap 10 (élő) és 17 (ismétlés) órától. Nézzhető a www.apostoltv.hu oldalon.

EWTN/Bonum Tv

Mindennap magyar nyelven: 8.30 (élő), 12 óra (ismétlés), 17 óra (élő), 20 óra (ismétlés). Mindennap angol nyelven: 14 órakor *EWTN Daily Mass* (élő) az EWTN központjából, Alabamából (USA). Megtalálható a nagyobb kábelszolgáltatók csatormakiosztásában és nézzhető a www.katolikus.tv oldalon.

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyházban *Palánki Ferenc* debrecen-nyíregyházi megyéspüspök november 15-étől visszavonásig minden vasárnap 11.30-tól mutat be szentmisét a debreceni Szent Anna-székesegyházban, amit a Debrecen Televízió közvetít.

RÁDIÓK

Magyar Katolikus Rádió

Minden hétköznap reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától. Hallgatható a www.katolikusradio.hu honlapon.

Szent István Rádió, Eger

Élő közvetítés hétfőtől szombatig reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától az egeri bazilikából. 18 órakor rózsafüzért imádkoznak a Szent István Rádió egeri stúdiójában. Hallgatható a www.szentistvanradio.hu honlapon.

Mária Rádió

Hétköznap 9 órától, szombaton 18 órától, vasárnap délelőtt változó időpontban. Hallgatható a www.mariaradio.hu oldalon.

Felvidéki Mária Rádió

Hétfőtől péntekig 9, 15 és 18 órától, szombaton és vasárnap 15 és 18 órától. Hallgatható a www.mariaradio.sk oldalon.

Erdélyi Mária Rádió

Hétfőtől szombatig 8 és 18 órakor (magyar idő szerint 7 és 17 órakor). Vasárnap délelőtt és délután. Hallgatható a www.mariaradio.ro honlapon.

Hol és mikor követhető élő szentmise-közvetítés?

További összegyűjtött lehetőségek a *Magyar Kurír* oldalán: www.magyarurir.hu

IMAÓRA

Elváltakért és egyedülállóknak mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 18 órakor a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

A Boldogasszony Imaszövetség tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak Égi Édesanyánkhoz a hét minden napján, így hétfőnként az egyedülállóknak, magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és

**Böjte Csaba testvér,
Barsi Balázs atya,
Csókay András
új könyveit kínáljuk**

**...és még mennyi minden más!
Ráadásul 5000 Ft vásárlás fölött
25% engedményt adunk kiadónk
könyveiből, 10.000 Ft fölött
pedig 33% a kedvezmény,
és a postaköltséget is elengedjük!**

Kérjük, nézze meg honlapunkat:

<https://www.szentgellertkiado.hu/>

**Szívesen elküldjük Önnek
színes katalógusunkat!**

Szeretet Könyvesbolt

1053 Budapest, Kossuth L. u. 1.

Nyitva: H-P 9-18^h, Szó: 9-14^h

(a bolthelyiségét mindennap ózonnal fertőtlenítjük)

Telefon: 06/1 266 61 61

a@sztgellertkiado.hu

webáruház: www.szentgellertkiado.hu

a fiatalokért, szerdánként az állami és egyházi vezetőkért, pén-
tekenként az idősekért, betegekért, szenvedőkért. Szeretettel
várják a híveket továbbra is a tagok sorába! Csatlakozni az
egész év folyamán, bármikor lehetséges. Bővebb információ:
<https://pecsi egyhazmegye.hu/cimke/imaszovetseg>

A Szent Imre-kápolna Szeretettelang-imacsoportja minden
programját megtartja. Változtalan időpontokban, továbbra is ott-
honainkban imádkozunk. Az imaanyagot, aki velünk tart, meg-
kapja. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Ol-
társzentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk
(www.szeretettelang.info.hu). Program: november 19-én, csütörtök-
ön 18 órakor szentségimádás hazánkért.

MEGHÍVÓ

Boldog Charles de Foucauld (Károly testvér) halálának 104.
évfordulójára emlékeznek 2020. december 1-jén (kedden) a bu-
dapesti Egyetemi templomban (Kisboldogasszony-templom) a
18 órakor bemutatott szentmisén. Előtte 17 órától csendes szent-
ségimádás lesz. Szeretettel várnak mindenkit a Jézus Kistestvé-
rei és a Názáret közösség tagjai.

LELKINAP

**Online egyházmegyei családi lelkikap a Szombathelyi
Egyházmegyében.** November 20–22., péntek–vasárnap, mind-
három este 18.30-tól a csalad.martinus.hu oldalon. Péntek: ifjú-
sági program kispapokkal. Szombat: dicsőítőest és vezetett ima,
közben *Kiss Laci* atya bábozik a gyerekeknek. Vasárnap: *Biza-
lom – ráhagyatkozás. Székely János* megyéspüspök előadása;
kérdés-felelel, tanúságtétel. További információk: <http://csalad.martinus.hu/esemenyek.html>

PÁLYÁZAT

A Szegedi Dóm Látogatóközpont meghosszabbított határidő-
vel, 2020. december 1-jéig a *Nem lehet csoda nélkül élni* című bet-
lehműködő pályázatra továbbra is várja a jelentkezéseket két ka-
tegóriában: amatőr, valamint ipar- és népművész. Az alkotások
anyaga, mérete és az alkalmazott technika szabadon választható.
A betlehemeiket személyesen vagy postai úton 2020. december
1-jén 17 óráig, névvel, címmel, elérhetőséggel és néhány soros is-
mertetővel várják a Szegedi Dóm Látogatóközpontjába (6720 Sze-
ged, Dóm tér 16.). Bővebb információ: www.szegedidom.com

KÖZÉRDEKŰ HIRDETMÉNY

A Panteon Kegyeleti Szolgáltató Kft. 7100 Szekszárd, Alkony u. 1.
(telefon: 74/511-755) értesíti az érintett hozzátartozókat,
hogy az általa üzemeltetett temetőiben:

- Alsónána, köztemető • Alsónyék, köztemető • Alsónyék, református temető
  - Bátaszék, Garay u. köztemető • Hőgyész, katolikus temető • Mőzs, Temető u. katolikus temető • Mőzs, Temető u. református temető • Szedres, köztemető
  - Szekszárd, Alsóvárosi köztemető • Szekszárd, Újvárosi köztemető
  - Szekszárd, Szőlőhegyi köztemető • Tolna, Hajós u. katolikus temető
- az 1995. év előtt betemetett sírok, a 2010. év előtt megváltott urnahelyek,
az 1960. év előtt megváltott sírboltok
használati ideje lejárt.**

Kérjük az érintett hozzátartozókat, hogy a temetési helyek újraváltása érdekében a Temetőgondnokságot (Szekszárd, Alkony u. 1.) felkeresni szíveskedjenek. Az újraváltás elmulasztása a temetési hely feletti rendelkezési jog megszűnését vonja maga után. (145/1999. (X.1.) kormányrendelet 18§ (5). A lejárt használati idejű temetési helyek ezen hirdetés megjelenését követően 4 hónap múlva, de legkésőbb 2021. március 31-ét követően felszámolásra kerülhetnek. Ezen hirdetményt a 145/1999. (X.1.) kormányrendelet 19§ (3) bekezdésének rendelkezései alapján jelentettük meg. Második közzététel.

Panteon Kft. temetőgondnokság www.panteon-temetkezes.hu

Új Ember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap
Üzletág, előfizethető a kiadónál,
a postán és a Digitalstandon

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2020. NOVEMBER 16.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Vezető szerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő:** Körössy László
Szerkesztőség: Agonás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fábian Attila, Gátas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz
Olvasószerkesztő: Kodlík Bernadett
Korrektor: Mester Zsolt • **Tördelés:** Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fásor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egyéppéldányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Megjelentek a 2021-es *Új Ember* naptárak!

Új Ember Kalendárium 890 Ft
Új Ember Zsebnaptár 740 Ft
Liturgikus asztali naptár 690 Ft
Egylapos falinaptár 30 Ft

A naptárak megvásárolhatók az Új Ember Könyvesboltban
(1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8.),
valamint webáruházunkban: bolt.ujember.hu

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL

Új Ember
kiadványok

ANTIKVITÁS

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása festményt, régi-
séget vásárol. Üzlet: Bp. VII., Dózsa Gy. u. 44.
T.: 06/1-321-7000, 06/20-980-7570 www.visnyei.hu

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papír-
régiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árve-
résre átveszünk. Budapest VI. kerület, Andrássy út 16.
T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csü-
törtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség ese-
tén háznál is. T.: 06/1-213-5726

SZOBRÁSZATI ÉS KÖMUNKÁKAT, valamint
siremlékek készítését és felújítását vállalom!
T.: 06/20-361-8318 *Albert Farkas*

NEM KELL BELETÖRÖDNI abba, ha fáj kezünk, fáj
a lábunk, becsípődött a derekunk. Sokszor ezeket a
bajokat mi magunk okozzuk. Ülőmunka, kevés moz-
gás, megerőltetés, baleset. Megtaláljuk a problémát
kiváltó okot és a legjobb megoldást a fájdalommentes
mindennapokhoz, a megfelelő kezeléssel: manuál-
terápia, kőpöly, kompressziós gumiizalag (flossing),
FDM-terápia. Keressen bizalommal! T.: 06/70-719-
2133 E-mail: muscularart.hu@gmail.com

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük.
Megtértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

A hirdetések tartalmáért és azok valóságáért
a hirdető vállal felelősséget.

facebook

Új Ember

Keressen minket
a Facebookon is!

(Folytatás az 1. oldalról.)

Fenntartónk külön forrást biztosít arra, hogy antigén-alapú tesztekkel folyamatosan kontroll alatt tarthassuk a fertőzés terjedését, és hatékonyan felderíthessük az esetleges fertőzési láncokat. A fertőzött személyek ellátására külön dezinfekciós protokollt léptettünk életbe. Mivel a lakóink átlagéletkora közel kilencven év, ezért intézményünkben a hatékony védekezés különösen fontos. Nagyon sok az olyan ellátottunk, akinek kimagaslóan nagy az ápolási szükséglete, illetve számos középsúlyos és súlyos demens lakóról is gondoskodunk. Minden egyes ellátotti csoportnak megvannak a sajátos járványügyi veszélyfaktorai, így külön csoportokra bontva dolgoztuk ki a védekezési stratégiánkat. Nagyon fontos számunkra munkavállalóink egészsége is. A dolgozókat is folyamatosan szűrjük, hiszen ők jelentik az ellátás kulcsát.

A ház fenntartója a Magyarok Nagyasszonya Társaság. Mit kell tudnunk róla?

– A Magyarok Nagyasszonya Társaságot 1986-ban Lékai László bíboros alapította. Egyházmegyei jogú, Szent Ignác-i lelkiséget követő női közösség, amelynek első tagjai a Jézus Szíve (Népleányai) Társaságának erre a küldetésre kijelölt szerzetes testvérei voltak. Az alapítók egyik küldetésükként az idősgondozást választották, és 1992-ben megnyitották intézményüket Budapesten, a II. kerületi Szerb Antal utcában. A társaság első általános főnöknője Kontra Éva testvér volt, akit Barta Mária testvér követett a szolgálatban.

Koronavírus az idősothonban

Nagy Viktor igazgató: Két lábbal a földön állva kell az égre nézni

A koronavírusos betegeiket itt ápolják, vagy kórházakban?

– Amikor az első fertőzöttet azonosítottuk, nagy dilemmát jelentett számomra, hogy melyik utat válasszuk. A kórházak döbbenetes leterheltségéről értesülve intézményvezetőként úgy döntöttem, hogy akit tudunk, házon belül látunk el. A döntés helyessége eddig beigazolódott. Hozzá kell tennem, hogy a Covid-pozitív ellátottjaink többsége, hála Istennek, alig vagy egyáltalán nem mutat tüneteket. Ennek ellenére folyamatos kontroll alatt tartjuk őket, napi többszöri testhőmérséklet-méréssel és a szaturációs értékek figyelésével is monitorozzuk az állapotukat, hogy időben reagálhassunk minden esetleges változásra. Intézményünknek szakápolási engedé-

lye is van, így igyekszünk tehermentesíteni az egészségügyet. Abban az esetben azonban, ha az ellátottnál mért egyes biológiai értékek ezt szükségessé teszik, igénybe kell vennünk a kórházi ellátást.

Említette, hogy az ellátottak átlagéletkora közel kilencven év. Hogyan élnek meg a mostani helyzetet? Félelem van bennük? Vagy inkább arra gondolnak: szép kort megértünk, a Jóisten kezébe tesszük az életünket?

– Az intézményünkben terápiás munkacsoport működik, amely az idősek mentálhigiénés ellátásával foglalkozik. A csoport tagjai között vannak szerzetes testvérek és laikusok is. Valamennyien jól képzettek, és az a feladatuk, hogy figyelemmel kísérjék az ellátottak mentális állapotát,

hiszen az idősothtoni lét, főleg a kezdeti időszakban, fokozott pszichés megterhelést jelent az idős ember számára. Ezt különböző foglalkozásokkal, szabadidős tevékenységekkel igyekszünk enyhíteni, így az ellátottakban fokozatosan kialakulhat az az érzés, hogy ez itt az otthonuk. Sajnos most, hogy a fertőzés miatt el kellett rendelnem a szobában tartózkodást, a lakóink az izoláció miatt folyamatos pszichés nyomásnak vannak kitéve. Intézményünknek van egy saját neurológus-pszichiáter: az ő feladata, hogy biztosítsa az ellátottak pszichés stabilitását.

Kezdetől fogva nagy hangsúlyt helyezek a nyílt és őszinte kommunikációra. Amint kiderültek az első pozitív teszteredmények, az illetékes hatóságok azonnali tájékoztatása után körlevélben fordultam a hozzátartozókhoz. Leírtam, hogy a fertőzés sajnos jelen van az intézményünkben, részletes tájékoztatást adtam az eljárásrendünkről és arról, hogy mi várható. Az ellátottak hozzátartozóinak nagy többsége felhívott, hogy megköszönje a nyílt tájékoztatást. Így sokkal nyugodtabbak, mint ha a folyosói pletykák vagy a buszon elhangzó félmondatok alapján kellene következtetnünk arra, hogy a házban vannak fertőzöttek. Arra is töreksem, hogy folyamatosan jelen legyek az időseink számára. Rendszeresen látogatom őket a szobáikban,

felmérem az aktuális állapotokat. Nem érzek félelmet az idősokban, csupán egy minimális szintű aggodalmat.

A fertőzés miatt elkülönített idősoknál a tizenkettedik nap után zárótesztet végzünk. Ha ennek eredménye negatív, ha nincsenek tünetek, és ha az intézményi orvosunk gyógyultnak nyilvánítja az ellátottunkat, akkor visszatérhet a normál életbe.

A hozzátartozók hogyan viszonyulnak ahhoz, hogy tilos a látogatás a kórházakban és az idősothonokban? A feleségem két évvel ezelőtt az utolsó heteit élte az egyik kórház hospice-osztályán. Beleborzongok a gondolatba, hogy ha most történné mindez, nem látogathatnám. Nemhogy naponta, de egyáltalán nem...

– A tartós bentlakást nyújtó idősothonokban szeptemberben országos szinten látogatási tilalmat rendeltek el a koronavírus-járvány második hulláma miatt. Elkötelezett vagyok a kapcsolattartási jog biztosítása iránt, így alternatív megoldásokat vezettem be, hogy az ellátottjaink a lehető legtöbb alkalommal érintkezhessenek a hozzátartozóikkal. Online és digitális eszközöket használunk erre. Rendszeresítettünk egy telefont is, hogy bármikor jelentkezik a családtag, mindig elérje a hozzátartozóját. Ha haladókló volt a házban, akkor minden esetben biztosítottuk a méltó búcsú lehetőségét. A jelenlegi helyzetben azonban a

biztonság a legfontosabb, mindent meg kell tennünk ennek érdekében. Azt kell mondanom: mind az ellátottak, mind a hozzátartozók nagyon felelősen viselik a helyzetet, betartják az előírásokat. Tisztában vagyok ennek a lelki oldalával, én is voltam hasonló helyzetben, amikor elvesztettem az édesanyámat. De a mostani helyzetben a közösség védelme az elsődleges szempont. Ha csak a szigorítással tudjuk megőrizni az ellátottjaink egészségét, életét, akkor így kell tennünk. Ezt mindenkinek meg kell értenie, és hála Istennek, a nagy többség meg is érti.

Egyházi intézményről lévén szó, mennyire tapasztalható az ellátottak és a dolgozók körében a hit reményt adó ereje?

– Nagy áldásként élem meg, hogy intézményünk és fenntartónk ugyanabban az épületben működik. Így egy nagy közösségként éljük a mindennapjainkat. A Magyarok Nagyasszonya Társaság szerzetes testvéreinek, valamint intézményünk plébánosának, Marczis Ferenc atyának a jelenléte és felénk irányuló szeretete már önmagában reményt ad. Fáklyaként jelölik ki számunkra a helyes irányt ebben a vészterhes időben is.

Tisztában vagyunk azzal, hogy sokszor minden igyekeztünk ellenére sem tudjuk befolyásolni a körülöttünk lévő világot. Mégis, ahogyan a teológia tanítja: a kegyelem a természetesen épít. Hittel reméljük, hogy ha minden tőlünk telhető megteszünk, akkor Isten kegyelmével csodálatos dolgokra leszünk képesek.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Nagyobb a szükség, mint a félelem

Köszönet a szociális munkásoknak a máltaiaktól

A szociális munka napján, november 12-én Morva Emiliával, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közép-magyarországi régióvezetőjével és Romhányi Tamással, a segélyszervezet kommunikációs vezetőjével beszélgettünk a budapesti Széll Kálmán téren. A máltaiak azokkal a plakátokkal fejezik ki hálájukat a szociális ágazatban dolgozóknak, amelyek a BKK nagy forgalmú megállóiban láthatók egy hónapon keresztül. Morva Emiliát a szociális munkások helyzetéről kérdeztük.

Miért tartották fontosnak, hogy ezzel a plakátsorozattal készüljenek a szociális munka napjára?

– Ezekben a nehéz napokban is muszáj kicsit megállni, és elmondani, mennyire fontos az a munka, amit a kollégáink végeznek. Nem mindig nyilvánvaló a társadalom számára, hogy vannak emberek, akiknek az a munkájuk, hogy télen kimennek a hidegbe a hajléktalanok közé, és megpróbálják rábeszélni őket, hogy jöjjenek be valamelyik intézményünkbe. Mások idősothonokban dolgoznak, de nem ápolói, hanem szociális munkát végeznek, megint mások pedig nap mint nap nehéz sorban élő gyerekekkel foglalkoznak a cigánytelepeken. Legalább egyszer fel kell hívni rájuk a járókelők figyelmét, például egy villamos-

megállóban. El kell mondanunk az embereknek, hogy ezek a szociális munkások szeretettel szolgálnak, és emellett rengeteget tanulnak, hiszen segíteni csak jól szabad.

Hogyan lehet együtt élni az anyagi és erkölcsi megbecsülés hiányával, a közönnyel, azzal, hogy egy-egy ilyen ünnepi alkalmat leszámítva szinte senki nem gondol az Önök munkájára? Mi ad erőt a mindennapos terhek elviseléséhez?

– Talán ennek a plakátsorozatnak a képeit látva sok ember megérti majd, hogy a kapcsolatok, amelyek a segítők és a segítettettek között kialakulnak, mindkét fél számára olyan pluszt adnak, ami segít nekiindulni a következő napnak, és megfogalmazni, mi is a munkánk értelme, célja. Aki az első időszak után a pályán marad, annak ez a szakma a hivatásává válik, amit tiszta szívvel és odaadással, nagy szakértelemmel végez. Nem azért, hogy magas fizetést vagy kitüntetéset kapjon – ami persze mindenkinek jólesne és nagyon fontos lenne –, hanem azért, mert a munkájával sok embernek kell segítenie.

A koronavírus-járvány nem törte meg a munkatársaikban az elhivatottságot?

– Nem. A kollégáink úgy élnek meg ezt a helyzetet, hogy nagyobb szükség van rájuk, mint amennyi a félelem bennük. Ugyanakkor fontos, hogy a szociális munkát végzők tudják: magukra is figyelniük kell, hiszen mindennap a saját bőrüket viszik a vásárra másokért. Meg kell győződnie arról, hogy biztonságban vannak-e, jó fizikai és lelki állapotban vannak-e ahhoz, hogy segíteni tudjanak. A dolgozóink azt mondják, hogy most is ugyanúgy tudják ellátni a munkájukat, mint máskor. Persze az óvintézkedésekre nagyon odafigyelünk. Gondoskodunk arról, hogy a kollégáinknak megfelelő mennyiségű védőeszköz álljon a rendelkezésükre.

Milyen módon lehet elérni, hogy nagyobb megbecsülést kapjon ez a munka? Egyáltalán, fontos lenne ez azoknak, akik ilyen területen dolgoznak, vagy elfogadják a jelenlegi helyzetet?

– Igazából most, a pandémia kapcsán éleződött ki a helyzet, amikor joggal és abszolút helyénvaló módon sok szó esik az egészségügyről. De a szociális szféra nem kapja meg ugyanazt a figyelmet. A hétköznapokban, a mindennapi munkavégzés során ez a hiányérzet nem jelentkezik ilyen erősen, nem ébredünk mindennap azzal, hogy „Jaj, Istenem, nem vagyunk elismertve”. Mindenki teszi a dolgát. Éppen ezért tartom fontosnak, hogy a plakátokon most minden járókelő elolvashatja: „Köszönjük a szociális dolgozóknak áldozatos munkáját!” Mert tényleg megérdemlik a köszönetet. Jó, hogy itt vannak közöttünk, és segítik a mindennapokat.

A kültéri plakátkiállítás megvalósításáról Romhányi Tamás számolt be:

Két fotóriporter dolgozik a Máltai Szeretetszolgálatnál:

Majoros Árpád és Kovács Bence. Árpádnak volt egy fotósorozata, amely tavaly készült. Sorra járta a budapesti intézményeket, és fotódokumentációt készített a mindennapi munkáról. Rengeteg képből válogattuk ki ezt a tízet, amelyek a plakátokra kerültek, és szöveget írtunk hozzájuk. A fotók kiválasztásakor arra törekedtünk, hogy a szociális munka különböző aspektusait mutassák meg a plakátok. Nem lehetett szempont, hogy teljeskörűen bemutassuk a tevékenységünket, hiszen ahhoz legalább nyolcvan-kilencven fotóra volna szükség, és még az sem lenne elég. Fontos volt számunkra, hogy a kép szerethető legyen, és igyekeztünk portrékat választani, olyan felvételeket, amelyek jól látszik a munkatársaink arcát. Egy-egy olyan pillanatot ragadtunk ki az életükből, amikor megállnak, jellemző módon abban a környezetben, ahol dolgoznak. Az egyik plakátunkon, mely Tarnazsádnában készült, a labdarúgó-programunk ottani edzője éppen eligazítást tart a gyerekeknek. Egy másikon egy mozgó tüdőszűrő-állomás főorvos asszonya látható, egy harmadikon Németh Attila szociális munkás, amint egy hajléktalan ember házilag összehajlít a sátrában guggol, és beszélget vele.

A fotókhoz egy-egy mondatnyi szöveget írtunk. Utóbbi plakáton például ez olvasható: „Attila nyolcvan, utcán élő, hajléktalan emberről gondoskodik.” Valóban így van, egy utcai szociális munkásra nálunk átlagosan nyolcvan hajléktalan ember jut, ennyi emberért felelős. A kiegészítő közlésekkel szeretnénk volna felvillantani a munka lényegét vagy egy fontos mozzanatát. Egy intézményvezető képe mellé például azt írtuk, hogy harminhárom éve minden lakót név szerint ismer a több mint száz fős intézményében.

A legfontosabb az volt számunkra, hogy köszönetet mondjunk a szociális dolgozóknak, nem csak a saját kollégáinknak, hanem a szociális szféra valamennyi munkatársának. A szociális államtitkár egy beszédében azt mondta, a múlt évben 99 ezernél többen dolgoztak az ágazatban.

A plakátokra írt üzenet: „Szolgálat szeretettel” Szent Pál apostolnak a Galatákhöz írt levelében olvasható. Nem szó szerinti idézet, de mottóként, címként ezt választottuk a képekhez. Azt fejezi ki, hogy a kollégáink sokkal többet adnak az általuk ellátottaknak, mint ami a munkaköri leírásukban szerepel. Az életükből áldoznak egy darabkát, az idejükkel, az energiájukkal, a figyelmükkel segítik őket. Néhány képen ennek az odafordulásnak a pillanatait is próbáltuk megmutatni.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

Lelküket a mennyben örök otthon várja

Eltemették a koronavírus-járvány miatt elhunyt kecskeméti piarista szerzeteseket

Balázs Gergely György SchP életének 74., szerzetességének 55., áldozópapságának 48. évében november 4-én, Szabó István Ervin SchP életének 80., szerzetességének 60., áldozópapságának 53. évében november 5-én hunyt el a kiskunhalasi járványkórházban. A piarista atyákat november 14-én a kecskeméti Köztemetőben, a piarista sírboltnál helyezték örök nyugalomra.

A temetés előtt Szakál Ádám, a Piarista Rend Magyar Tartományának provinciális vezetőjével gyászmisét mondtak lelki üdvükért a kecskeméti Szentháromság-templomban (piarista templom), a járvány miatt zárt körben.

A misén piarista szerzetesek, egyházmegyei papok és az elhunytak közvetlen hozzátartozói vehettek részt. A temetés első része, az elhunytak hamvainak beszentelése is a templomban történt. Szakál Ádám piarista tartományfőnök a szentmise elején a jelenlévők járványhelyzet miatti létszámkorlátozásáról beszélt. Ha nincs ez a nehéz helyzet, rengetegen eljötték volna, szerzetes- és papársak, öregdiákok, a kecskeméti Piarista Gimnázium pedagógusai, diákjai, a tanulók szülei, barátok, ismerősök, nem csak a városból, hanem szerte az országból.

A szentmise olvasmányában Szent Pál Filippiekhez írt levelének vigasztalása hangzott el: „A mi hazánk azonban a mennyben van. Onnan várjuk az Üdvözítőt is, Urunkat, Jézus Krisztust. Ő azzal az erővel, amellyel mindent hatalma alá vehet, átalakítja gyarló testünket, és hasonlóná teszi megdicsőült testéhez.” (Fil 3,20–21)

Az evangéliumban Jézusnak az utolsó vacsorán elmondott biztató szavait hallhattuk: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben és higgyetek énbennem. (...) ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is. (...) Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Szakál Ádám piarista tartományfőnök a homíliájában hangsúlyozta, hiányzik az évtizedeken át szolgáló két szerzetes tanár közösségszervező lendülete, a gyakorlatiasságuk, az imádkozó lelkületük. Emberi értékekben gazdag életükről szólnak a napokban az interneten megosztott, velük kapcsolatos történetek, megemlékezések. „Továbbra is írjuk le egy-

Szabó István tanár úr – a diákok nemzedékei számára egyszerűen *Kuka* – nagy közösségteremtő volt, Balázs Gergely atya pedig *Kalazancius* szellemiségéhez hű, imádságos lelkületű Mária-tisztelő. A tartományfőnök a gyászmise prefációjának szavaira utalva arról is beszélt, hogy halálukkal a hívó életük csupán „megváltozik, de el nem múlik”, és lelküket a mennyben örök otthon várja.

A dolgok változnak, de nem múlnak el, ahogyan István és Gergely atya műve, öröksége sem: figyelniük kell arra, amit az életükkel üzeni akartak nekünk – folytatta a tartományfőnök.

István atya nevéhez fűződik a piaristák által fenntartott tisztaúti csónakház mint közösségszervező központ, Gergely atya nevéhez pedig a kecskeméti szerzetes Mária-kápolnája és az ottani engesztelés. „Jól éreztük magunkat velük, a mennyországot hozták le nekünk – mondta Szakál Ádám.

A gyászmisén a következőkben a tartományfőnök beszélt az el-

Szakál Ádám piarista tartományfőnök beszenteli az elhunytak hamvait a kecskeméti Szentháromság-templomban

temben vett „jó harcot”. „Átadták nekünk azt, amit Isten bízott rájuk, erőt meríthetünk életük példájából.”

A Szentháromság Plébánia képviselője rövid, de annál személyesebb hangú emlékezésében arról beszélt,

tartáson. Mivel mindkét szerzetest nagyon sokan tisztelték és szerették, így kétféle módon is be lehetett kap-

Balázs Gergely SchP

Nagy Szent Gergelyről nevezett Balázs Gergely 1947-ben született Kecskeméten. 1965-ben lépett be a rendbe, 1973-ban szentelték pappá. Huszonöt éven át, 2002-ig tanított a kecskeméti piarista iskolában magyar-országi szakos tanárként. A diákok lelkipásztori szolgálatában és a kollégium életében is odaadóan részt vett hosszú éveken át. Káplánként működött a kecskeméti Szentháromság-plébánián, ellátta a kecskeméti Mária-kápolnát, helyettes kórházlelkész volt a Bács-Kiskun Megyei Kórházban. Romló egészségi állapota miatt 2020. szeptember 27-én felmentést kapott lelkipásztori beosztásából. 2020. november 4-én hajnalban hunyt el a kiskunhalasi járványkórházban, életének 74., szerzetességének 55. évében.

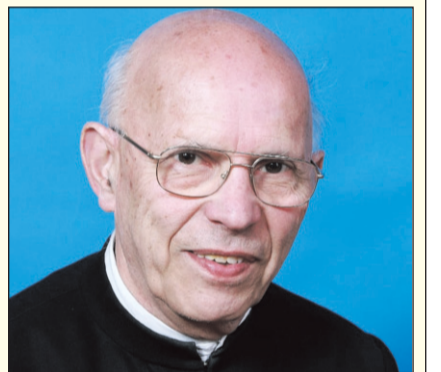
Gergely atya az utóbbi időkben járta a szociális otthonokat, a kórházakat, ott volt a betegek mellett. István atyával együtt igyekeztek segítségére lenni a Kecskemét környéki településeken szolgáló papoknak. Tanítványaik sokasága hívta őket esketni, keresztelni az ország különböző pontjaira.

A következőkben Kecskemét város önkormányzatának képviselője mondott személyes hangú búcsúztatót. Hangsúlyozta: „Gergely atyának köszönhetjük, hogy az arborétumnál lévő Mária-kápolna az engesztelés helye lett.” Megemlékezett Szabó István atya közeleli tevékenységéről is, ő „az önkormányzat egyháziügyi munkacsoportjának aktív tagja volt”. A helyhatóság a két szerzetes emlékére fenyőfát ültetett a piarista rendház mellett.

A gimnázium diákszövetségének elnöke a búcsúbeszédében rámutatott: a két szerzetes sorsának több közös vonatkozása is van: hűségük a hithez, a szerzetesi fogadalmukhoz és a közösségükhöz. Gergely atya huszonöt, István atya negyven évet töltött a tanári pályán. S a gyászban mintegy harminc település osztozik, ahol segítettek a helyi plébánosoknak. „Nem esett folt az erkölcsi tisztaságukon, fáradhatatlan tenni akarásuk példa marad” – mondta az emlékező.

Szabó István SchP

Mária szentséges nevéről nevezett Szabó István 1941-ben született Kecskeméten. 1959-ben lépett be a rendbe, 1967-ben szentelték pappá. 1968-ban matematika, fizika és ábrázoló geometria szakos tanári oklevelet szerzett. Egy évet tanított a budapesti Piarista Gimnáziumban, 1969-től pedig élete végéig a kecskeméti szerzetesközösség tagjaként volt gimnáziumi tanár, kollégiumi nevelőtanár, általános iskolai igazgató, gimnáziumi igazgató. Élete során több alkalommal is ellátta a szerzetesközösség házfőnöki tisztségét, 2007-től a tartomány gazdasági bizottságának tagja volt, 2013-tól a Szent Erzsébet-templom igazgatója. 1989-től jelentős szerepet töltött be a cserkészletben: a kecskeméti 118. számú Kalazancius Cserkészcsapat elnöke volt. Áldozatos munkáját kitüntetésekkel is elismerték: Antall József-emlékérem a Piarista Diákszövetségért végzett munkájáért (1997), Cserkészmunkáért (2002), Kecskemét városért oktatási díj (2003), Kunszt József-díj (2005), Kecskemét Ifjúságáért díj (2008), Pro Honore díj (2009), a Magyar Erdemrend lovagkeresztje polgári tagozat (2012), Varga László-emlékérem (2014), Bács-Kiskun megyei Prima díj (2017).

másnak a róluk szóló emlékeinket, ha már a technika ezt lehetővé teszi” – buzdított a tartományfőnök.

Szakál Ádám arról is beszélt, hogy a sokak által szeretett atyák nem voltak mindenben tökéletes piaristák, azaz egyszerre jó tanárok, jó szónokok, a gyakorlati dolgokhoz értő emberek, tudósok, teológusok, közösségszervezők és máriás lelkületű imádkozók, de nem is volt szükségük arra, hogy ilyen ideálisak és tökéletesek legyenek, mert a lényeges megtalálták.

hunytaknak az oltár elé kihelyezett hamvait, majd búcsúbeszédet hangzottak el.

A Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye képviselőjében Finta József általános érseki helynök megköszönte a két szerzetes szolgálatát, köszönetet mondott értük Istennek, és megrendülten emlékezett az atyákkal való utolsó találkozásokra, amikor még nem tudhatták, hogy a járvány végzetes lesz számukra.

Finta József elmondta, István és Gergely atya megharcolta a Szent Pál-i ér-

hogyan amikor egy pap meghal, Krisztusból lesz kevesebb a világban.

A temetés második része, a sírba tétel a kecskeméti Köztemetőben zajlott, a piarista sírboltnál. A járványügyi szabályok szerint legfeljebb ötvenen vehettek részt a temetői szer-

csolódni a szertartásokba: a Kecskeméti Televízió közvetítésének segítségével, valamint a Szentháromság-plébánia online közvetítése útján.

Körössy László
Fotó: Merényi Zita